

FERENCES KÖZLÖNY

1939 január hó

XIX. év

TARTALOM:

Terciárius naptár.

A béke városából

Nyáry László: A ferencrend nagyjai.

P. Juhász Vince OFM.: Szeráfi Szent Ferenc Atyánk és a Szentföld.

P. Kaizer Nándor OFM.: A Kapiszt-ránói Szent Jánosról nev. ferences rendtartomány jámboréletű tagjai.

P. Sall Szilveszter OFM.: Szent Ferenc Atyánkban szeretett Testvéreim!

Anyám, te megértesz engem.

P. Roznik Rajnér OFM: Krisztus közelében.

P. M. Szol. Ferenc: A boldogság útja.

Pálffy Erzsébet grófnő: Amerre dől, esik a fa.

A három majom.

Péterke kidobja pénzét az ablakon.

Őseink eleven hite.

A III. rend jogosultsága napjainkban.

Könyvek között.

A béke városából

menekül a Szentcsalád, mert Jézuskát övéi nem fogadták be, sőt élete ellen törtek. A Békeadót üzik, ki maguk közül, hogy aztán örökre békéltenség legyen sorsuk. Üldözik az Igazságot, nem viselhetik el jelenlétét, és az a vágyuk, hogy ne is lássák. És a Gyermekek-Király a sivatagnak veszi útját, hogy lábai nyomán ott is élet fakadjon. Megszenteli Egyiptom ősi földjét és előkészíti ott a jövődő kereszténység talaját.

Akik pedig Rá agyarkodnak, azok távol maradnak, boldogító világától és sivataggá üresednek. Vele ugyanis csak az élet jár, és ahol Ő hiányzik, oda a pusztulás réme terjeszti ki fekete szárnyát. Milyen szörnyű szorongások gyötörték a Szűzanya szívét menekülés közben, és mégis hihetetlen mértékben gazdagodott lelke! Hiszen együttdobog szíve Jézuskáéval, szeme rajta pihenhetett, karja Őt ölelhette . . .

A legendák bájosan színezik ki az egyiptomi menekülést. Szűz Mária fája (Matarieh) és forrása ma is eleven bizonyosság az isteni Kisednek életető jelenlétéről. Abu-Serge szentélyével együtt boldogan keresik föl a zarándokok és meghatottan térdelnek le oda, ahol a menekülő Szentcsalád meghúzta magát. Az ősi romok és a hatalmas piramisok csendesen suttoznak arról a Királyról, aki számár hátán vonult be hozzájuk, mint a béke örök Fejedelme . . .

Nilus sok ága mintha száz karral akarná magához ölelni a Mózesnél végtelenül nagyobb Próféátát. Örülne, hogyha hajkait megszentelné, de ez a kitüntetés csak Jordánnak és a Galileai-tengernek jutott osztályrészül . . . A pálmák kedvesen védik a nap hevétől és készségesen nyújtják Neki gyümölcsüket, csakhogy ők is valamivel szolgálhassanak Uruknek-Istenüknek. A fehér ibiszek Jézuskához sietnek és Alkotójuknak szeretettel hódolnak.

Csak az ember ármánykodik a megérkezett Megváltó ellen, és korlátoltságában arra vetemedik, hogy megölését rendeli el! Üdvözítésére jött és ő kicsinyes érdekeit félti Tőle. Neki gyönyörűsége az emberek fiaival lennie, és a fiak menekülnek Előle, nehogy szeretetét rájuk pazarolhassa . . . És Ő mégis visszatér közéjük, de egyelőre rejtekben marad, hogy példát adjon nekik az alázatos munkára, az imádságos engedelmességre és a boldogító igénytelen-ségre . . .

Újra a béke városában találjuk a Szentcsaládot, de most már jól távol az áskálódóktól, fenn Galilea kicsi Názárethében. Itt csak az ács fiát látják benne. Senkise tud csodás születéséről, csak Szűz Mária és Szent József. Ők pedig boldog titkokat maguknak őrzik meg. Így valóban érthetetlennek látszik honfitársai előtt első fellé-

pése és további működése. Isten azonban elrejtíti titkait azok előtt, akik méltatlanok rá, mert nem kíváncsiak utána.

Ha azt akarod, hogy az új esztendőben sokat közöljön veled Jézus, költözz ki nagyzolásaid színes elképzeléseiből, és egyszerűsítsd le életedet Jézusra názárethi mintájára. Az isteni Megváltó először cselekedett, azután tanított: te is szórd ki először egyiptomi bálványaidat, ültess be az erények virágaival kiellen lakodat, akkor majd a béke otthonává alakulsz és tudsz derűt hinteni magad körül. Erre adjon erőt a kis Jézus!

A ferencrend nagyjai.

Írta: Nyáry László.

Tizedszer vezettem ez őszön a Magyar Szépmíves céh tagjait zarándoklatra Rómába a Szentatya elé. Az ilyen római út mindenkor felejthetetlen lelki élményt jelent. A legutóbbi pedig különösen az volt, mert Őszentsége kijelentette, hogy jól ismer, tudja, a magyar művészeket hozom elébe és látható érdeklődéssel, kedves mosollyal fordult zarándoktársaim felé.

Az ilyen zarándokútnak előre meghatározott program szerint bonyolódni látnak le, de ebbe az útitervbe eleve beiktatunk 24—36 órai időt, amely alatt a zarándoklat tagjai azt tehetik, amit akarnak... Én is szabaddá lettem s felkerestem a ferencrend legnagyobbját

P. Agostino Gemellit OFM., a Pápai Akadémia elnökét.

Ami férfiak között, akiknek az olasz szellemi élet fejlődésében jelentős szerep jutott, méltán foglal helyet P. Gemelli (ejtsd: Dzssemelli) Agoston O. F. M. a milánói katolikus egyetem rektora. A benne megnyilvánuló szellemi őserő és lelki élményei arra képesítették őt, hogy sokban hozzájáruljon az olasz nép kulturális helyzetének emeléséhez, a műveltek lelkének kiképzéséhez és a hetvenes évek utáni egyházellenes közszellem, átalakításához. P. Gemelli azok közé a nagy szellemek közé számítható, akik az új lelki pozitív hitű Olaszország talaját előkészítették, sőt azt jelenleg is művelik. Tudományos vívmányai, bölcséleti iskolája pedig nemzetközi téren is hírnevet szerzett neki. Mint alaposan képzett orvos, kutatásaival és követőinek szép számával, mint egyetemalapító a teljesítmény nagyságával, szinte hihetetlen termékenységgel és apologetikus irodalmi működésével liszteletet parancsol. Az 1932. évben kiadott egyik nagysikerű és már harmadik kiadás felé közeledő könyvével: «Il francescanesimo» (A franciskánizmus)* helyet kér magának a franciskánus írók legelőkelőbbjei között is. Ezzel a sokoldalú és mélyreható működésével elárulta már eddig is, hogy korunk egyik legnagyobb gondolkodója.

Megkísérlem összegezni tevékenységét, hogy halvány fogalmat alkossunk eddig befutott pályája nagyságáról és jelentőségéről.

P. Gemelli életére fényt vet a Raymundus Schmidt tanártól irányított «Die Philosophie der Gegenwart in Selbstdarstellungen» c. sorozat V. kötete, amelyben Gemelli elmondja a maga szereplését az olasz bölcsélettörténet fejlődésében s ahol utalást tesz életének egyes szakaszaira is. Ennek olasz és második bővített kiadása az «Il mio contributo alla filosofia neoscolastica» (Közreműködésem a neoscolastikus bölcséletben) néven jelent meg.

*) Dr. P. Takács Ince O. F. M. fordításában lapunk adta ki magyarul nyelven.

P. Gemelli Ágoston 1878. január 18-án született Milánóban, a keresztsgben Edvard nevet nyert. Szülei jómódúak és a régi hagyományokban gazdagok voltak. Gyermeük nevelésében becsületességre szoktatták fejlődésnek indult egészséges fiúkat. Amikor Edvárd már gimnáziumba járt, atyját nagyvoni összeroppanás érte. Edvard úgy segített magán, hogy gyengébb tehetségű társainak otthoni tanítására vállalkozott, ennek fejében díjazást kapott, amely fedezte iskolai költségeit s így szüleit a gondtól megszabadította. A vállalkozás azzal a jó hatással is járt az ifjú Gemellire, hogy ugyanegy időben sokféle munka végzésére idegződött be. Élesítette elméjét, rendszeres és másokat vezetni képes gondolkodásra készítette és növelte benne tudásának másokkal való közlékenységét.

Lelki szempontból nem a legkedvezőbb körülmények befolyása alatt állt. Atyja a szabadkőműves Garibaldi híve, atyjának szelleme károsan hat az egész családra. Az iskolában pedig nem szólnak a hit és a vallás lélektanító erejéről, az erkölcsök fontos szerepéről, de annál többet szavalnak az észről, a belátásról, a tapasztalatról, amely mindent megvizsgálhat s csak azt fogadja el, amit tényekkel igazolva lát. A liberális elvek, amelyek a levegőben úszkálnak, az utcán hangoskodtak, az egyénekről átáramlottak a társadalom minden rétegére s mindez valami nem-keresztény felfogásnak és világnézetnek maszlagával bódította el az ifjú Gemellit. Még jó, hogy fejlett, érett esze inkább a komoly tudományosságra és exakt kísérletekre sarkallta és így lefoglalta lelkét, amelyet az egészségtelen áramlat teljesen nem tudott magával sodorní a romlásba. Gimnáziumi osztályai után a liceumba ment át. Itt már határozottan kialakultak benne jóvendő hivatásának körvonalai. Elhatározta ugyanis, hogy a tapasztalati tudományokra adja magát: orvos lesz. Ezért a természet nagy világa köti le figyelmét. Tizenhétéves korában tette közzé a lombardi tavak véglényállatvilágáról szóló tanulmányát, ezidőben írt továbbá a rovarok idegrendszeréről is.

1896-ban a pávai egyetemre került az orvostudomány elsajátítása végett. Az egyetem szelleme teljesen a torinói orvos: Lombroso, a positivistá Ardigo és Spencer eszmekörében élt. Az orvostudományi facultáson Canestrini darvinizmust hirdetett. Golgi professzor pedig az idegrendszerben kereste az ész, a gondolatot és az akaratot. Ilyen mesterek keze alatt az ifjú Gemellinek hitellenné kellett válnia abban az értelemben, hogy lelkét az önmagával kérdéső ész és tapasztalat hódította meg teljesen. 1902-ben doktorrá avatták Gemellit és ugyanannak a Golgi professzornak a laboratóriumában, mint biológus tanársegédként működött. Életének erről a szakaszáról írja P. Gemelli: «Meg voltam győződve arról, hogy a tudomány mindent meg tud magyarázni, mindenekfelett pedig arról, hogy az élettani tudományok megfejtették a mindenség régi rejtélyét. Az a vallásos hit, amelyre esküdtem, Haeckel tanítása volt, az élet gyakorlati tanítását a marxista szocializmus durva anyagi felfogása nyújtotta».

1903. őszén Milánóban azt suttogták, hogy dr. Gemelli ferenczrendi szerzetes lett. A csodálkozástól karikatúrává dermedt arcok azonban sehogysem akartak ennek a hihetetlennek látszó hírnék felülni. Akik ugyanis ismerték, lehetetlennek tartották, hogy a pap- és szerzetes-gyűlölő orvos maga is szerzetesessé «alacsonyítsa» le magát. De a hír konokul élt tovább és igaz is volt, mert Rezzattóban (Brescia mellett) az ottani ferences újoncházban Gemelli magára öltötte Szent Ferenc alázatos ruháját. Megtérésében a főérdem az isteni kegyelem javára irandó, amely Gemelli szívébe belopózva, nem kevés ostrom után, azt teljesen meghódította. Ő maga a kegyelemnek csodálatos útjáról megtérését illetően alig árul el valamit, vagy csak annyit: secretum meum mihi. (Izaiás után 24, 16: «Az én titkom»). Az isteni kegyelem eszköze *Giandomenico* Pini pap volt, azelőtt ügyvéd, aki az

Ambrosiana-könyvtár vezetői közül való. Gemellinek figyelmét Pinire a szentéletű dr. *Necchi* Lajos hívta fel. Az Ambrosiana-könyvtárban teljes nyáron keresztül vitatkozott ez a két ember: Gemelli és Pini. Az eszmecsere sordinóban, csendesben kezdtek, de végül oly emelkedetté vált hangjuk a vitakozás hevében, hogy zavarták a könyvtárban tanulmányozókat. A kódexbe temetkezett szemek mind e két emberre figyeltek, még a nagytürelmű *Ratti* Achilles, a jelenlegi pápa is. Végre is Pini érvei győztek, általa a kegyelem és Gemelli elvonult a világ elől, hogy néhány év múlva új köntösben, új elvekkel, új és legyőzhetetlen erővel jelenjék meg a világ szeme előtt. A noviciátus után elvégezte a teológiát, 1908-ban pappá szentellék. Az 1907—1911. éveket többnyire külföldön töltötte egyetemeken, hogy szakmájában a lehető legjobban kiképezze magát. Járt a bonni egyetemen, a frankfurti egyetemen, Münchenben, Bécsben, Amsterdamban, Kölnben, a párisi katolikus fakultáson, Löwenben és Mannheimben a Technische Hochschule-én.

P. Gemelli alkotásai

E tanulmányai is eléggé bizonyítják, hogy P. Gemelli, mint orvos volt hivatva nagyot alkotni. Erre vonatkozó műveit nem is tudom felsorolni, azért csak orvosi tevékenységének nagyjában való összefoglalására szorítkozom.

Amidőn Ernest Haeckel, a «jenai próféta» monisztikus vallásbölcseletével elménckédett és amidőn ennek alapjává az úgynevezett monerákat tette, amelyek a szerves és szervetlen lények között az átmenetet jelezték volna és amidőn ennek bizonyosságául fényképet is közölt az óceánok mélységeiről kihalászott állítólagos őssejtekről, de amelyekről kitűnt, hogy kémiailag nagyon is meghatározható élettelen lények voltak; továbbá, amidőn az eb, a majom és az ember embrióiról fényképeket közölt, mint amelyek a közös leszármazásnak bizonyítékai lennének, akkor Németországban Arnold Brass rámutatott Haeckel csalásaira, bebizonyítva, hogy közös kliséet használt. Ugyancsak megcáfolta a «prófétát» P. *Muckermann*. Olaszországban P. Gemelli igyekezett a közvéleményt felvilágosítani a monisztikus világnézet képtelenségéről azáltal, hogy lefordította *Wassmann* Henrik: «Die Moderne Biologie und die Entwicklungstheorie» c. könyvét olasz nyelvre, majd eredeti munkával és Brass közreműködésével kiadta «Le falsificazioni di Ernesto Haeckel» c. könyvét, amelyben nemcsak megcáfolta Haeckel tudományellenes kísérleteit, hanem azokon túl rámutatott arra, hogy a monista evolúció-elmélet nem biológiai kísérletek eredménye, hanem előre kigondolt bölcseleti spekuláció szülötte. A biológus eszközei ugyanis bizonyos pontnál képtelenek a továbbkövetkezésre.

Orvosi kiválóságának felesillanását követi az a munkássága is, amelyet P. Gemelli a torinói zsidó orvos, *Cesare Lombroso* (meghalt 1909-ben) tana ellen fejtett ki. Mint ismeretes, Lombroso a bűnözések okául az egyes egyénekben az átöröklést és a koponyaalakot tette meg. Lombroso szerint csak született gonosztevők vannak. Egyszerűen az erkölcs tan helyébe egyszerűen a biológiát helyettesítette be, hogy megmagyarázza az eltéréseket. Erkölcsi felelősségről, szabadakaratról, hajlíthatóságról, jólneveltségről szó sincs, felfogása szerint. P. Gemelli éppen abban az időben Löwenben végezte a tapasztalati lélektan tanulmányozását, amelyet Bonnbán folytatott. Így jó képzettsége volt ahhoz, hogy Lombroso tanaiba beleszóljon. A kérdést megvilágította «Le dottrine moderne della delinquenza» (A vétségéről szóló modern tanok) c. könyvével. Ide vonatkozik «I funerali di un uomo e di una dottrina» (Egy ember és egy tan temetése), amelyet Lombroso halálára írt.

E tanulmányával igyekezett kimutatni olasz olvasóinak, hogy a tetszelés jelszavak az átöröklődésről, degeneráltságról nem egyebek, mint elsietett általánosítások, az elfogultságnak hangzatos igéi. Önkényes föltevésből,

nem pedig tudományosan igazolt esetekből vagy tényekből veszik létüket. Orvosi sikerének egyik delelőpontja volt az a vita, amelyet a lourdesi csodák érdekében vívott a hitelenséggel szemben.

Az olasz szabadkőművesség lapja, a «L'asino» (A számar) hajszát kezdett a lourdesi csodák természetfölötti jellege ellen. A katolikusok közül P. Gemelli cáfolta meg fölényes biztonsággal az együgyű vádaskodásokat. Szigorúan tudományos alapon vizsgálta a Lourdesben történt gyógyulásokat. De Rudder és Tulasne eseteiből a legvilágosabban kitűnt, hogy a régóta szétlépett szövetszövetség pillanat alatt és tartósan helyreállt. Nem követte azt, hogy higgyenek csodákban, hanem csak azt állította, hogy ez a két gyógyulás az orvostudomány szerint meg nem fejthető. P. Gemelli fejtegetéseit vita követte. Ekkor mutatták ki foguk fehérjét ezek a tudós emberek. Egész éjjel utcai hangon hadakoztak, kiabáltak, fenekedtek az előttük álló mosolygós és türelmes P. Gemelli ellen, aki a «Szűzanya lovagja»-ként állott és harcolt rettenthetetlenül közöttük. Gemelli a híressé vált vitáról kiadta «La lotta contra Lourdes» (Harc Lourdes ellen) című könyvét.

Egyéb orvosi működése a tapasztalati lélektan tárgyköréből táplálkozott. Így gyóntatók számára írt az aggályosságról, a hatodik parancsolatról, a sok kiadást ért «Non moechaberis» című művében pedig az izgalomról, a misztikus tények eredetéről, a megszállottságról, az ima lélektanáról, a bátorság mozzanatairól a háborúban, Asszisi Szent Ferenc sebhelyeiről stb. 1914-ben meghívták a torinói egyetem lélektanának tanszékére, ugyanakkor visszautasította a tokiói japán egyetem meghívását.

Gemelli a bölcselő.

P. Gemelli elsősorban vérbeli, igazi bölcselő. Már diákkorában meg kellett szoknia az önálló gondolkodást, sőt hivatva volt másokat bevezetni a gondolkodásba. A hitelenséget otthagyta. Ezt az isleni kegyelmen kívül jórésztben saját gondolkodásának tudásvágyának köszönhetette. A keret, amelybe gyermekkorra óta behelyezkedett, a pozitivista-materialista bölcséleti felfogás volt. A pozitívizmus, máskülönben empirizmus az a bölcséleti rendszer, amely az érzékeinkkel (látás, hallás stb.) tapasztalható tényekkel foglalkozik csupán. Megnemfogható dolgokkal nem foglalkozik. Materialista bölcsélet: anyagelvűség; csak térben előforduló anyagot ismer el, a szellem létezését tagadja. Csakhamar belátta azonban, hogy a pozitívizmus, amely egyedül tartotta magát tudományos jellegűnek, nem volt képes a tudományban felmerülő minden kérdésre válaszolni. Igyekezett tehát a vasabroncsot szétszakítani, a béklyóból menekülni. Épp kapóra jött számára az olasz idealista bölcsélet kemény kritikája a pozitivistika rendszer fölött, azért az idealizmus segítségével elhagyta a pozitivistika elméletet, de viszont nem elégitette ki az idealista filozófia sem. Ő maga így ír fejlődéséről: «Így haladtunk rendszerről-rendszerre, mindig ösztönözletve valami belső és legyőzhetetlen kielégíthetlenségtől, amellyel azok mindegyikét otthagytuk, tettük ezt abban az értelemben, hogy mindegyikből megtartottuk a belső és gyógyíthatatlan elégtelenséget. Ebben a munkában jelent meg előtünk a kereszténység, először félnék felismerésként, majd férfias megerősítésként, mint az egység egyedüli elve, amely képes termékeny összetétel adására». Megértette ugyanakkor azt is, hogy mindaz az életre való elem, amit a különféle bölcséleti felfogásokban talált, a kereszténységben mind megvan, mint az egyetemességnek általános felfogása.

Megtalálva a kereszténységben az igazi bölcsélet elemeit, P. Gemelli mohó tudásvágygal és fáradhatatlan gondolkodási ösztönrel vetette magát a nagy keresztény skolasztikusok (középeurópai keresztény iskolák bölcselete és bölcséleti rendszere) tanulmányozására Petrus Lombardustól (híres skolasztikus bölcselő, aki «Libri IV. Sententiarum» című munkájával századokra irányt szabott a bölcsélet és a hittudomány művelésének) kezdődően. Először

ugyan idegenkedve vette kezébe a Summát, gyakran előforduló könyvcím. Itt a bölceleti és teológiai művekről szóló összefoglaló munkát kell érteni), mivel «hiányzott bennük az a lelki rokonézés, amely elengedhetetlen az író megértésére». De lassankint a gyarló forma mögött meglátta a ragyogó és mély gondolatokat. Így az Egyház nagy gondolkodóinak szellemi fényével világított be a nagy összevisszaságba, amelyet az új és legújabb rendszerek keltettek lelkében. Mint bölceselő előtt a kereszténység hovatovább világnézet, szellemi igény és szükséglet gyanánt jelent meg. A sok hiábavaló tusakodás után pihenőül szolgált számára. Megfejtve egyszer a kérdések kérdését, hihetetlen termékenységgel és szellemi erővel alakította ki önmagában és követőiben a neki legjobban megfelelő bölceleti irányt. Ennek különben egyik bizonyossága, hogy 1909-ben, mint neoskolasztikus (új bölceleti rendszer alapítója) megalapította a «Rivista di filosofia neoscolastica» c. bölceleti folyóiratot.

Filozófiai (bölceleti) felfogására jellemző ez a mondata: «Előttem a bölcelet nem olyan elmélkedés, amelyet remeteségben is lehet gyakorolni, hanem a világnak, az életnek és a történelemnek észszerű tanulmányozása. Ezért a bölceselő gondolkodás és észjárás elkíséri őt az összes tudományokba, a biológiába, a lélektanba, a történelembe stb. Előtte a filozófia folyton fejlődő és előretörő szellemi áramlat, amely minden korban, időben meghozza a maga gyümölcseit. A különféle rendszerekből csak a jót veszi át, amiért is ő eklekticista (kiválasztott tanok rendszerbe egyesítője) a szó legnemesebb értelmében. Ennek a legnemesebb és minden jelenségre kiterjedő bölceleti gondolkodásnak egyik tanuja az általa 1914-ben megalapított és harcias hangú «Vita e Pensiero, rassegna di coltura» (Élet és Gondolat), amelyre mindjárt 7,000 előfizelő akadt.

Az új kornak egyik legegészségesebb bölceleti áramlata a neoskolaszticizmus, amely a nagy Mercier híborostól vette egyik leghathatósabb fejlődését Löwenben, míg ugyanazt Németországban Gutberlet Konstantin folytatta. Mivel ezekben az országokban leginkább támadták a keresztény közfelfogást, a neoskolasztika célja az volt, hogy a modern elméleti téveleg irányokkal érintkezésbe hozza a középkori gondolkodás népszerű elveit. A római Gergely-egyetemen és Spanyolországban főleg XIII. Leónak «Aelerni Patris» kezdetű bullája után föllendült Szent Tamás műveinek magyarázása és népszerűsítése. P. Gemelli is követője volt a neoskolasztika belga formájának. Hibáztatta az úgynevezett modernizmus mozgalmát, amely szerinte azért tévedt eretnokségbe, mert a különféle modern rendszerekhez alkalmazkodott, ahelyett, hogy azokból kiválasztotta és fölvette volna a bennük levő jót és helyesét.

A Gemelli-féle olasz neoskolasztika tehát nem tart a modernistákkal, nem is helyezkedik azokkal szembe, se pusztán a védő vagy támadó álláspontra, hanem felülemelkedve mindezekben, magáévá teszi belőlük az igazat minden vonatkozásban, a tudományban, bölceletben, kultúrában egyaránt. P. Gemelli ezt így fejezi ki: «Minden igazság, minél magasabban áll az eredeti értékek lépcsőfokán, annál inkább fölöleli az összes alárendelt igazságokat». Ebbeli gondolatát különben már az 1924. évi nemzetközi bölceleti kongresszuson is nyilvánította Nápolyban, amidőn egyik részről a Szent Tamást ismétlők, másik részről a Szent Tamást kivégzők szélsőségei ellen beszélt.

P. Gemellinek külön bölceleti iskolája van. A neoskolasztikának az a fajtája ez, amely nemcsak Szent Tamást öleli fel, hanem mindazokat a nagy gondolkodókat és rendszereket is, akik és amelyek csak létesítettek, kitermeltek a századokon keresztül valami eszmei értéket. Bölceletébe bekapcsolja a modern orvosi, történelmi és egyéb tudományágakat is, mert mindenhol és mindenben az igazat, a jót keresi. Így válik bölcelete az Egyház apológiájává: (hitvédelmi igaz tanává) és fegyvertárává. Ő maga már nem egyszer ki-

próbálta rendszerének életrevalóságát. Orvosi, biológiai, lélektani felkészültsége pedig különösen modern új színnel vonja be egész bölcselétének rendszerét.

P. Gemelli egyetemet alapít.

Amidőn bölcséleti eszméi már folyóiratokban, könyvekben széltebb-hosszában ismertekké váltak, akasztotta meg termelő tehetségét az, hogy Olaszország 1915-ben beavakozott a világháborúba, amikor Gemellinek is be kellett vonulnia. Ő itt is nagyot alkotott. Mint orvoskapitány, a hadsereg legfőbb vezetője mellett felállította a tehetség-vizsgáló laboratóriumot, repülőgépekre alkalmasak kiválasztása céljából. Különben az ő műve volt az is, hogy 1917. január első péntekén majdnem kétmillió olasz katona járult a szentáldozáshoz, felajánlva magát és családját Jézus Szívének. Hogy ennek emléke mindig élénken megmaradjon, életrehívta a «Bollentino dell'Opera di consercerazione»-t (a felajánlás művének füzele), c. folyóiratot, amely 1918. decemberéig havonként jelent meg.

A tudományos működésén kívül a háború után P. Gemellire másik nagy feladat várt: a milánói katolikus egyetem megalapítása.

1917. őszén haldoklott a jeles professzor és nagy katolikus előharcos, Toniolo Giuseppe Lombardo gróf varallói villájában. P. Gemelli állt a haldokló ágya mellett, aki görcsösen szoritotta Gemelli atyai kezét. Arról panaszkodott a gróf, hogy mennyit ártott a háború a művelődésnek, beszélt a materializmus diadaláról és azért azt az óhaját fejezte ki, bárcsak megalakulna a hön óhajtott katolikus egyetem, amely a keresztény gondolat győzelmét jelentené. «En nem fogom látni a háború végét, — mondá — de Ön, amint vége lesz annak, teremtsen meg az egyetemet». P. Gemelli a nagy katolikus férfiúnak megígérte az egyetem megalapítását. Azon a napon a nagy haldoklónak hő óhajtása, amely az Egyház, hűséges fiainak is ötven éven át kívánsága volt, egyesült az egyszerű, de áldozatos, tevékeny, törhetetlen akaraterű ferencesnek energiájával, úgyhogy az a komoly, szomorú pillanat az olasz katolicizmus történetében az egyik legörvendesebb ténynek vált kiindulópontjává.

1919-ben legbizalmasabb barátainak adta elő P. Gemelli az egyetem létesítésének eszméjét. Közben szinte megsokszorozva önmagát, anyagi eszközök és jötevők után nézett. 1920-ban, a nagy Ferrari bíboros, milánói érsek körlevelet intézett híveihez, legmelegebben ajánlva az egyetem ügyét, 1921-ben XV. Benedek pápa állt P. Gemelli mellé. Magánkihallgatáson mondta Gemellinek: «Alkosson valami nagyszerű dolgot». Közben eladásra került Canonica építész palotája, a régi humiliálák, a XII. században alakult vezeklők rendjének háza, amely nagyon alkalmasnak látszott az egyetem számára.

Hihetetlenül nagy összegről volt azonban szó: egy millióról! Az a bank pedig, amely kulturális segélyek céljából alakult, az utolsó pillanatban meglagadta a kölcsön adását. Az összetornyosuló kedvezőtlen körülmények között a dolog odafejlődött, hogy három óra alatt lett volna szükség egy millióra, hogy egyáltalán szó eshessék a megvételeről az egyetem érdekében. Ekkor P. Gemelli és az egész alapításban résztvevő barátai az élő hitnek valami elemi erejét eláruló bizalommal folyamodtak Jézus Szent Szívéhez és ünneppélyesen kimondták: Ila a Szent Szív megsegíti őket, akkor róla nevezik el az egyetemet. Tehát egy millióról volt szó, és pedig 3 óra alatt! A csoda megtörtént. Három óra alatt megérkezett az egymillió, mégpedig attól az Ernesto Lombardo gróftól, akit már egy éven keresztül kértek adakozásra, de Lombardo kijelentette, hogy tudományért soha még egy soldó sem adott. Végbement lelkében a nagy pálfordulás és adott egymillió lírát. Ezt a változást a Szent Szív művelte a saját ügyéért.

Ezután a humiliata-palotában megkezdődtek az átalakítások. Az állványokon, a létrákon, a munkások között ott dirigált P. Gemelli, majd pedig

szent célja érdekében meglátogatta Európa és Amerika legtöbb egyetemét, tanulmányozva azok szervezetét és csak ezután alkotta meg a milánói katolikus egyetem alkotmányát. Végre az egyetemet 1921. december 7-én ünnepélyesen megnyitották a pápai követ, Ratti Achilles, a mai pápa jelenlétében.

P. Agostino Gemelli O F. M. íróasztala mellett.

Az egyetem legjelesebb és válogatott professzorokkal kezdte meg működését. Csak még egy szépséghibája volt: az állam hivatalosan nem ismerte el, nem tartotta egyenrangúnak a többi állami egyetemmel, és így P. Gemelli főiskolája nem adhatott ki olyan végbizonyítványt, amit a közéletben elismertek volna. P. Gemelli azonban addig kilincsel, amíg végül az is sikerült. 1924. november 2-án a *«L' Italia»* c. katolikus napilap hozta az egyetem elismerését az állam részéről és közölte a királyi dekrétumot. Az egyetem elismerése csak az elkészített szabályok bemutatása után történt meg.

«A kéziratot egyik milánói nyomda állította ki, — írja a *L' Italia*-ban Olgiatea professor, — siettetni kell a nyomdát, mivel elérkezett a Rómába küldés ideje. P. Gemelli telefonált a szedőnek:

— Holnap reggelre mindennek készen kell lennie!

— Lehetetlen! — mondta a szedő.

— Miért volna lehetetlen? — kérdi Gemelli. — Egész éjjel dolgozni kell.

— Ki javítja a kefelevonatot, ki végzi a tördelést?

— Én! — feleli P. Gemelli.

Azon az éjjelen a munkások maguk közül látták ezt a különös szerzetest, aki velük együtt virrasztott, korrekturázott, tördelt, parancsolt, kiabált, dicsért és befejezte a munkát. Reggel öt-re minden készen volt. Csak egy kis epizód abból a lázas tevékenységből, kóstoló abból a félelmetes munkásságból és fékezhetetlen akaraterőből, amelyet Gemelli az egyetem érdekében kifejtett. Ugyanaz az Olgiatea mondja Gemelliről, hogy az «egyetemet ő tervezte, ő mintázta és ő alkotta». Azóta már tekintélyes tanári kara van a

katolikus egyetemnek, a hallgatók létszáma folyton növekszik, új helyiségei, a modern igényeknek megfelelő termek, laboratóriumiak vannak a Rector magnificusként működő P. Gemelli szorgoskodásából. Van az egyetemnek magyar előadója is: dr. Márffy Oszkár budapesti középiskolai igazgató személyében.

Honnét fődözte az egyetem az óriási költségeket a sok beruházásra? E végből P. Gemelli és az egyetem intézőbizottsága megalapította a Szent Szivről nevezett katolikus egyetem barátainak, lársulatát, amely 1936-ban 100,000 tagot számlált. Ezeknek az egyetem segítségével anyagi eszközökről kellett gondoskodniuk. De ez sem volt elég; azért nemsokára megteremtették az úgynevezett Giornata Universitaria (Egyetemi nap), amelyhez beleegyezését adta XI. Pius pápa is. Eszerint minden évben, feketevasárnapon egész Olaszországban csak a katolikus egyetemre perselyeznek, mintha csak a Szentföldre, vagy egyéb vallásos célra gyűjtenének. Az eredmény meglepő: 1923-ban egymillió líra gyűlt össze, 1935-ben pedig 1,915,000. Így anyagi oldalról is meglehetősen biztosította az egyetem létét a vezetés gondoskodása és az adakozók fillérei.

P. Gemelli az egyetem megalapítása óta egész lelkével ennek él, ügyét, hírnevét szolgálja. Ezt a célt valósította meg a «Vita e Pensiero» (Élet és gondolat) című kiadványát megalapításával is, amely egymásután oltnja nemcsak az ő tudományos műveit, hanem a többi tanárok tollából származó elsőrendű cikkeket és könyveket is. Az egyetemen uralkodó nevelési és fegyelmi rend, az intranzigens, engedményeket nem tűró katolikus szellem P. Gemelli révén egy új lelki és szellemi fascizmusnak középpontja, amely feladatútl tudja a lelkiismeretek és közlel fogás átgúrását, keresztény, mélyen katolikus és krisztusi elgondolásban.

P. Gemelli, a jó ferences.

P. Gemelli roppant sok munkája, törődése és elfoglaltsága között, amelyet az egyetemre fordít, ezt, mint édes gyermekét gondozva, időt talál az önmagával valló foglalkozásra is. Amellett, hogy sokat utazik és vagy hat folyóiratot szerkeszt és annyi sok jelentős cikket, könyvet ír, eddig az idegen nyelven közölt munkáival együtt 296 könyvet vagy nagyobb értekezést írt, mégis jó ferences szerzetes, aki alig várja, hogy hazatérhessen és önelkének és foglalkozásának élhessen. Megjelenésében egyszerűen alázatos, Szent Ferenc igénytelen fiának mutatja magát. Nagy teherbírásával, munkásságával vagy önmagával sohasem dicsekszik. Amit kevesen tudnak róla: évtizedeken át készíttetett, gyűjtögetett Szent Ferenc rendjéből tanulmányokat, képeket, adalékokat, amelyeket feldolgozva, 1932 év tavaszán adott ki «Il francescanesimo» címen. E művének most már a harmadik bővített kiadását készíti elő. Ebben a könyvben Szent Ferenc és rendje fő jellemvonásáknak a *gyakorlatiasságot és az Isten iránt való szeretetből származó tevékenységet jelöli meg*. Mondanom se kell, hogy az Isten iránt való szeretetből másokért élő és lázas tevékenységben nyilvánuló gyakorlatias szentferenci léleknek P. Gemelli Ágoston a legkézzelfoghatóbb megtestesítője korunkban. Példaképpül szolgálhat nálunk is mindazoknak, akikben a hitünkért való alkotókészség elevenen él.

Mindezeket az adatokat csak hosszas meggyőzés után, azzal az érveléssel tudtam megkapni, hogy magyarul írt ferences lapba kívánom ismertetni a franciscanus-rend nagyjait. Meg is mutattam lapunk néhány példányát neki. Látható figyelemmel és türelemmel lapozta át folyóiratunkat, sok mindentről érdeklődött a lappal kapcsolatban, majd elkért egy példányt.

Jó szívvel adtam...

Szeráfi Szent Ferenc Atyánk és a Szentföld.

Írta P. Juhász Vince O. F. M. Betlehem.

A Szent Helyek legnagyobb élő történetírója: a ferences P. Golubovich Jeromos¹⁾ egykorú följegyzésekből bizonyítja, hogy Szeráfi Szent Ferenc (1182—1226.) 1219-ben Szíriába hajózott és Akkónban partra szállott. Rövid, de gyümölcsöző apostoli munka²⁾ után innen az egyiptomi Damiettébe távozott; *Melek al Kámel* egyiptomi szultán és a rettenetes *Melek al Muaddam* (Corradino), *Jeruzsálem* és *Damaszkusz* szultánja³⁾ előtt néhány napig⁴⁾, a muzulmán táborban pedig több napon át⁵⁾ hirdette az egyedül üdvözítő hatolikus hitet. Ugyanekkor *Malek el Kámiltól*⁶⁾ megfélebezhetetlen szabadságlevelet kapott, amelynek értelmében úgy ömaga, mint övéi a Szentsírt ingyen látogathatták⁷⁾, a szaracén országokban hitszónoklatokat tarthattak, sőt ott állandóan is letelepedhettek.⁸⁾ Ezután Assisi nagy fia 1220-ban visszatért Szíriába, ahol ismét jó ideig⁹⁾ folytatott missziós tevékenységet, és csak 1221. márciusában vagy áprilisában tért vissza Itáliába, következőképp nem mulaszthatta el a Szentsír¹⁰⁾ és a Szent Barlang fölkeresését, amely utóbbit oly kitűnően utánzotta a grecciói karácsonyi éjtszakán.

Isten szent emberét a rendjében támadt zavarok készítették a távozásra; de társai ott maradtak a legszentebb tájakon.

„Nemcsak Krisztus hívei, de a szaracénok: e világtalan lelkű emberek is csodálják alázatukat, tökéletességüket. Amidőn a hit hirdetésére rettenet nélkül hozzájuk járulnak: (a szaracénok) hálás szívvel gondoskodnak szükségükről, szívesen fogadják őket . . . Krisztus hitéről és az evangélium tanítmányról szóló igéiket addig hallgatják szeretettel, amíg hitszónoklataik során ellent nem mondanak a hazug ámitónak: Mohamednek . . . Akkor kegyetlenül megostorozzák, sőt ha az Úr különös oltalma alatt nem állanának, föl is koncolnák őket, és kiűzik őket városaikból . . . Körüljárják Salamon ágyát,¹¹⁾ mint Krisztus vitéz katonái, és

¹⁾ Biblioteca Bio-Bibliografica della Terra Sancta, I. kötet, Quaracchi, 1906.

²⁾ Celanoi Tamás: S. Francisci Assisiensis Vita I. et II. 1229. és 1247.

³⁾ Chronique d' Ernoul et de Bernard, 1227—1229.

⁴⁾ Jacobus de Vitriaco: Historia Orientalis, 1220—1221.

⁵⁾ Epistola Jacobi Ep. de Captione Damiatæ, 1220—1221.

⁶⁾ Az egyiptomi szultán volt akkoriban a legfőbb muzulmán világi hatalom. — Az arab nyelvben a magánhangzók igen változékonyak.

⁷⁾ „A szultán megparancsolta, hogy ő (tudniillik Szent Ferenc) és testvérei a Szentsírt szabadon, adópénz nélkül látogathassák“. Historia Septem Tribulationum Angeli Clareni, 1323 körül. L. még: Leggenda Antica, 1313 körül.

⁸⁾ Actus B. Francisci et Soc. ejus, 1322—28.: „Nagylelkűen engedélyt adott neki és társainak, hogy szabadon mehetnek, ahová akarnak, és egész birodalmában szabadon prédikálhatnak. És adott nekik valami jelvényt, hogy annak láttára senki se bántalmazza őket. E nagylelkű engedély birtokában Szt. Ferenc ama társait kettesével széjjelküldte a pogányok különböző országaiba“. A szultán módfeletti bizalmát és hódolatát Szentünk iránt bizonyítlják hozzá intézett búcsúszavai: „Imádkozzál értem, hogy Istennek méltóztassék számomra kinyilatkoztatni azt a hitet, amely Előtte leginkább kedves“. (Vitriaco: Hist.)

⁹⁾ L' estoire de Éracles empereur et la conquête de la terre d' outremet, 1229—1231.

¹⁰⁾ „Szt. Ferenc a Szent Helyek meglátogatása céljából a tengerentúli országokba távozott . . . Az Úr Sírjának fölkeresése után visszatért a keresztény országokba“. (Angelus Clarenus: id. m.)

¹¹⁾ Enekek Éneke, 3. 7. „Salamon ágya“ itt Krisztus Sírjának előképe gyanánt szerepel: tehát a ferencesek már szent Atyjuk napjaiban virrasztottak Jézus Sírja fölött!

kapuról-kapura járnak kardjaikkal; örökül állítottak Jeruzsálem falaira,¹²⁾ éjjel-nappal nem hagyják abban az isteni dicséreteket és a jóra buzdítás szent igéit, bátorsággal fölemelvén hangjukat, miként a harsonát:¹³⁾ mint az éhező ebek, körüljárják a várost" . . .¹⁴⁾ Így írja le egy szemtanú Szeráfi Atyánk legnagyobb művét: a ferences szentföldi Kusztdiódiát már alapítójának életében!¹⁵⁾

Assisi Szent Ferenc megérkezik Jeruzsálembe és áhítattal üdvözlí a Szentvárost.

A fönt említett Melek al Kámel szultán 1229-ben tíz évre szóló békét köt II. Frigyes császárral. Meistermann¹⁶⁾ és Golubovich¹⁷⁾ ebből, valamint IX. Gergely pápa 1230 febr. 1-én kelt *Si Ordinis* kezdetű bullájából (amely a Kisebb Testvéreket Kelet pátriárkáinak és püspökeinek oltalmába ajánlja),¹⁸⁾ teljes határozottsággal arra következtetnek, hogy a *kordás testvérek*¹⁹⁾ már 1230-ban, vagy még előbb beiktatást nyertek Jeruzsálem és környékének Szent Helyeibe. Ugyanaz a szentanya még sok pápai iratot adott ki a zsenge Kusztdíodia megszilárdítására.²⁰⁾

Az 1244-iki szentföldi tatárjárásnak már sok sionhegyi ferences esett áldozatául. Egykorú följegyzés ugyan nem maradt reánk ez eseményről, de Kusztdióiánk krónikái oly egyöntelűséggel szólnak e vérfürdőről, hogy

¹²⁾ Izaiás 62, 6. A szent város falainak és kapuinak teteje ma is alkalmas őrhely. — A „kard“ az igaztalanság tűrésének evangéliumi fegyverét, az őrség pedig az Evangélium szentélyei mellett való imádkozást és vezeklést jelentik.

¹³⁾ Izaiás, 58. 1.

¹⁴⁾ 58. zsolt. 15.

¹⁵⁾ Vitry-i Jakab: *Hist. Orient. 1220—1221.*

¹⁶⁾ P. Meistermann O. F. M.: *Új Útmutató a Szentföldre, Budapest, 1909.*

¹⁷⁾ Id. m.

¹⁸⁾ Antióchia és Jeruzsálem katolikus pátriárkái éppen akkor Jeruzsálemben tartózkodtak. — A pápa kiközösítő bulláját a német császár ellen ugyancsak két ferences hozta Akkonba, a császárra ott várakozó jeruzsálemi pátriárkának. A császár erre több franciskánust és domonkosrendit megostoroztatott, és sajátkezűleg koronázta magát Jeruzsálem királyává. (Golubovich: Razzóli O. F. M.: *I Franciscani in Oriente, Jeruzsálem, 1909.*)

¹⁹⁾ Rendtársaink népies neve a Szentföldön akkoriban.

a szigorú történelkritikai módszer követő Golubovich (id. m.) szerint megadják annak a tudományos hitelt. IV. Sándor pápa 1257. márc. 29-én kelt brevéje, (amely a Palesztinában élete fogytáig tartózkodó franciskánust a keresztesek számára engedélyezett búcsújában részesíti) szintén szól szentföldi vértanúinkról.²¹⁾

Hagyományaink szerint első firmánukat, szultáni szentesítésű ki-

Szent Ferenc Atyánk a rettenetes Melek al Muaddam (Corradino), Jeruzsálem és Damaszkusz szultánja előtt hirdeti Jézus tanítását.

váltságlevelünket I. Bibarsz-nak köszönjük, aki 1268-tól 1277-ig volt Egyiptom ura. E hadvezér békét kötött a palesztinai Cézareában Szicíliai Károly királlyal, 10 évre, 10 hónapra, 10 hétre, 10 napra és 10 órára szóló békét kötött 1272 ápr. 22-én. Tömeges zarándoklatok mentek Jeruzsálembe, vagy inkább Betlehembe, mert a Pápa megtiltotta, hogy hívei a Szentsírba menjenek, mert ott belépődíjat kellett fizetniök, és a Kereszt tagadóit gazdagítaniok. E békével kapcsolatban a nagy Golubovich a következőket írja:

„A ferencesek nem szalasztották el az alkalmat, hogy visszatérjenek ama helyekre, ahonnan Bibarsz hordái kivetették, vagy a másvilágra küldték őket. Ebből az időből (ha ugyan nem néhány évvel előbből) kell származtatnunk *Bibarsz firmánjait*, vagyis a franciskánusok javára kiadott rendeleteit, amelyeket az utána következő szultánok mindnyájan, megszakítás nélkül megerősítettek. Ennélfogva, habár a letűnt hét évszázad viharai folytán nem vagyunk abban a helyzetben, hogy itt Bibarsz valamely firmánját közöljük, mert vagy nyomorultul elkallódtak, vagy feledésbe merültek: mindazonáltal kétségtelen tanúbizonyságaink vannak létezésükről.”²²⁾

Ha ezekhez hozzávesszük a nagyszámú egyéb történelmi adatot, amelyeket Golubovich és más szerzők közölnek: akkor joggal megállapíthatjuk, hogy Kustódiánk léte és az Evangélium Szent Helyeihez fűződő jogai Szeráfi Atyánk dicsőséges szentföldi útjáig nyúlnak vissza. Valóban semmi köze sincs Szent Ferenchez annak, aki nem kapcsolódik be a Szentföld megismerésének és megismertetésének páratlanul üdvös munkájába.

²¹⁾ Golubovich, Razzóli stb.

²²⁾ Meistermann, Razzóli stb.

²³⁾ Golubovich: id. m. — Fennmaradt firmánjainkat, amelyekből az első fennmaradt eredeti 1374-ben kelt, magam is tanulmányoztam P. Risáni Norbert betlehemi plébánosunk kiadatlan művében, ahol a firmának fénykép utáni illusztrációi és magyarázatai kimerítően olvashatók. P. Norbert szíves szolgálataiért ezúton is hálás köszönetet mondunk.

A Kapisztránói Szent Jánosról nevezett ferences rendtartomány jámboréletű tagjai.

Írta P. Kaizer Nándor O. F. M.

(II.)

Ferendzsin Özséb atya. Született Vingán 1845 szeptember 21-én jómódú gazdálkodó szülőktől. Gyermekkora óta hivatást érzett a szerzetesi életre, és ezt a gyakori zarándok útja a máriaradnai kegyhelyre még jobban fokozta. Óhaját követve 1862 szeptember 10-én magára öltötte Szent Ferenc ruháját és megkezdte újonc évét. 1866 szeptember 26-án letette az ünnepélyes fogadalmat, és 1868 november 22-én pappá szentelték. Nemsokára a theologiai tanszéket foglalta el és Baján mint theologiai tanár működött; de egyúttal a házfőnökség terhes hivatalát is viselte. A rendszabályok pontos megtartását mindenkitől szigorúan követelte; de nemcsak másoktól kívánta ezt, hanem ő maga is pontos volt azoknak megtartásában. Nagyon alázatos lelkű is volt. Történt, hogy Bécsből éjjel megérkeztek a volt-újoncok, hogy itt Baján folytassák theologiai tanulmányaikat. Becsöngetnek a zárdába. Ajtó nyílik és egy alacsony termetű, sovány szerzetes áll előttük és kérdezi őket, milyen járatban vannak? Ezek elmondották jövetelük célját és beengedi őket. Az egyik idősebbik német testvér azt mondja neki: Testvér, legyen szíves, vigye az én táskámat. A portás testvér, annak gondolta a testvér, átvette, bezárta az ajtót, és a szobájukba vitte. Ekkor így szólt a klerikus: Testvér, szeretnénk a házfőnöknel jelentkezni. Erre a testvér azt mondta: Testvérek, ne háborgassuk most; majd holnap elmehetnek hozzá. Jött a reggel, és miután megtudták a házfőnök lakását, bekopogtak. A klerikus, aki tegnap este rábizta a táskát, majd hanyattvágódoit az ijedelemtől és bocsánatot kért. A házfőnök megnyugtatta őt azzal: Mem tesz semmit testvér — és mosolygott. P. Özsébünket általános rendi tanácsnokká választották és 1887—1893-ig mint ilyen Rómában tartózkodott és ez idő alatt sok rendtartományt vizsgált felül; magát a szentföldet is. Mikor letelt tanácsnoki ideje, a Szentszék albániai püspökké nevezte ki; de ő ezt a kegye' alázattal megköszönte, hogy ő a rend részére tovább szeretne dolgozni s így a Szentszék engedett. Többször megfordult Budán a kolostorunkban. Beteg lévén, az orvos fürdőt rendelt; erre hozzám, e sorok írójához fordult azzal, mit tegyen, mivel szegényli magát alsóruháját az akkor még közös iszapfürdőben levetni. Biztattam őt, hogy elmegyek és kieszközölöm a szolgaszemélyzettől, hogy ruháját használhassa. Ami meg is történt. A szolgaszemélyzet néhány nap mulva azt állította előttem, hogy ez egy ártatlan, szent ember. Egész fürdőzés alatt imádkozott. Özséb atya tovább maradt Rómában és búvárkodott a vatikáni levéltárban és sok adattal gazdagította rendünknek, hazánknak, Boszniának és Bulgáriának történetét. Ez utóbbiakat kiadta a zágrábi egyetem. 1897-ben Budára akart jönni, hogy ismét kúrálja kiújult betegségét; de csak a szlavóniai Nasicára jutott, ottani kolostorunkban néhány napi tartózkodás után befejezte életének pá-

lyáját 1897 június 25-én. Utolsó szavai voltak: Bocsássatok meg, hogy ilyen alkalmatlanságot okoztam! — A testvérek hangos zokogásban törtek ki. Íme egy szerzetes, aki nem kereste a világot és annak hiúságát, nem kereste az emberek tetszését és tapsait, hanem mint igénytelen szerzetes szolgálta rendjét.

Rubner Kamil atya. A csehországi Egerben született 1824. nov. 17-én. Szüleinek volt házuk és péküzletük. Mikor középiskoláit Egerben elvégezte, elhatározta, hogy Szent Ferenc rendjébe lép, 1842-ben megkapta fölvételét a rendbe. Elbúcsúzott tehát szüleitől, rokonaitól és ismerőseitől; de még az Eger városán kívüli kegykápolnában levő Szűz Mária képtől is, amely előtt oly sokszor mély imádságba merült és sietett Bécsbe. Itt 1842 szept. 17-én fölvette Szent Ferenc ruháját és megkezdte újoncévét. A bölcsészetet Dunaföldváron, a theológiát pedig Budán hallgatta, 1848 március 5-én Esztergomban pappá szentelték. Kedves Kamil atyánk mint Krisztus papja mindenben csak Krisztust követte. Azt szokta mondani: Maga Krisztus, Krisztus egyedül elég nekem!.. Így van! Ez Szent Ferenc méltó fiának egyedüli kijelentése. Mint bécsi házfőnök mindenkinek mindene óhajtott lenni; nemcsak szerzetes társainak, hanem a világiaknak is, akik lelkük vezetését reá bízták. Kerestett gyóntató és szónok volt. Mint ilyen sokszor két-három szentbeszédet tartott otthon és a városban.

A szerzetesi szabályokat szigorúan megtartotta és másokkal is megtartatta. Volt is rend és fegyelem a bécsi zárdában; ezt legjobban tudja a jelen sorok írója, aki alattvalója volt. Mint az imádság embere éjjelenként 11 órától 12-ig ott térdelt a szentségház előtt és imádkozott a jelenlevő Jézust. Igazán szerette Szűz Máriát és róla oly meghatóan tudott beszélni; különösen Szűz Mária szeplőtelen fogantatásának nyolcada alatt. A templom ilyenkor tömve tele volt. Sokszor hallgattam prédikációit és épültem rajtuk. Régióta gyötörte valami betegség, de ő nem sokat törődött vele, hanem tovább dolgozott. 1896 május 4-én betegen tért vissza apácáitól. Nyolc nap mulva, kocsin bár, de mégis ismét apácáihoz ment, hogy őket meggyóntassa. Május 13-án, Krisztus mennybemenetelének vigiliáján ott találtuk őt gyóntatószékében, amelytől nem tudott megválni. De hiába erőlködött; 18-án újból ágyba dőlt, hogy azt sajnos, többé el ne hagyja. A kiszolgáló testvér azt mondotta róla, hogy soha egy jajszót nem lehetett hallani betegségére, vagy bekövetkező halála miatt. Ezeket szokta mondani: Legyen Isten akarata rajtam és mindenben! Kamil atya nem maradhat tovább testvérei között, el kell mennie, pihenőre szabad mennie. Magának még tapasztalni, szenvedni kell. Én előre megyek, maga utánam jön. Ne szomorkodjék, hanem bízzék az Istenben. Jó dolga lesz, megígérem ezt önnek; de maga is ígérje meg, hogy a testvérekkel jóban marad és a szent béke fenntartja. Éljen békességben és egyetértésben. Kérni fogom Istent, hogy ez meglehessen; de nekem is adja meg a békét, az édes békét, az örök nyugalmat!.. Május 23-án miután naponkint megáldozott, kérte az utolsó kenetet. A szerzetes család sírt; ő azonban korholta őket ezért és azt mondotta: Miért sírnak? Bizalom, bizalom a jó Istenben! Az Istenben vetett biza-

lom sohasem hoz szerencsétlenséget, bármi is történjék; még ha a világ romhalmazzá válnék is. Isten nem fogja önöket elhagyni... Május 25-én pünkösd hétfőn d. u. 1/2 1 órakor Kamil atya magához hívatta a szerzetes családot; stólát, rituálét és szemüvegét kérte és megáldotta testvéreit. Majd fölkerlte őket, hogy gyujtsák meg a haldoklók gyertyáját. Ekkor elmondották a haldoklók imáját. Este 1/2 9-kor a testvérek a kápolnából, ahol esti imájukat végezték, jöttek és Kamil atya hívására egyenesen az ő szobájába szeltek, hogy őket megáldhassa. Már kezdett haldoklani. 1/2 10 órakor befejezte földi munkás pályáját. Halála hírének hallatára a bécsi érsek felkiáltott: Nem veszítettük őt el, hanem nagy pártfogót nyertünk benne Istennél. — Ferenc József pedig azt mondotta: Nagyon sajnálom, a zárdának halála nagy veszteséget okozott.

Brzezowszky Miklós atya. Született Bécsben 1822 július 19-én. Bécsben vette fel 19 éves korában 1841 szept. 28-án Szent Ferenc ruháját; 1844 dec. 29-én tette le a szerzetesi fogadalmát. Theologiai tanulmányait Baján és Budán végezte. 1846 május 21-én pappá szentelték. A tartományfőnök látta a fiatal atya képzettségét és csakhamar teológiai tanárrá nevezte ki. Később a pécsi Miasszonyunkról nevezett apácáknak gyóntatója, 1860—1864-ig budai házfőnök, majd ismét bécsi házfőnök éz utána rendtartományi főnök. Mint ilyen sokat dolgozott úgy az apácák templomaiban, mint pedig a város más templomaiban: gyóntatott és prédikált. Többször egy délután három szentbeszédet is mondott. Ez természetesen kimerítette. 1879 november 26-án délután szintén már a harmadik szentbeszédet fejezte be és mindjárt utána hazasietett a kolostorba. Amint a folyosó közepére ért, összeesett és e szavakkal: Deo Gratias! (Hála Istennek!) szívszélhűlésben meghalt. Szigorú szerzetes volt és iparkodott, hogy a szerzetesi fegyelem mindenütt virágozzék. Ebben a pontban kérlelhetetlennek mutatkozott.

Szomorúság vagy öröm.

Egy pogány hindu pap megkeresztelkedett. Ez a szegénységet és az elhagyatottságot jelentette számára, mert alighogy megkeresztelték, elvesztette házát, földjeit, barátai elkerülték, sőt felesége és gyermekei is elhagyták. Röviddel utóbb összetalálkozott egy angol katonatiszt ismerősével és ez megkérdezte:

— Lesz erőd elviselni ezt a sok szomorúságot? Nem fogsz alatta összeroppanni?

— Ezt a kérdést már sokan föltették nekem, — hangzott a felelet — de senki sem kérdezte, milyen nagy az az öröm, amelyet keresztségem óta élvezek és mily nagy erőt kölcsönöz. Mióta Krisztust ismerem és szívemben hordom, tele vagyok örömmel és a szomorúságnak nincs hatalma rajtam!

Te születésed óta magadban hordod Krisztust. Elmonthatod-e magadról, hogy a szomorúságnak nincs hatalma rajtad?

Szent Ferenc Atyánkban szeretett Testvéreim!

„Ifjúságé az élet!” — s „Ifjúságé a jövő!” — gyakorta halljuk és mégis mintha korunk ifjúsága élő-halott volna, mintha csak a mának kiélésére hivatódnék! — Ifjúsági szervezkedések, gyűlések, propaganda-csatakiáltások: agyoncsépeltek, — s mégis a XX. század, amelyet a „gyermekszázadnak” akarnak nevezni, a gyermek-lélek legnagyobb megneemtője rideg önzéssel, sőt érzékellen kegyetlenséggel állnak szülők és nevelők az ifjúság lelkével szemben. . . — Ifjú Testvérem! Nem vagyunk-e ebben mi is hibásak? . . . Alakulunk, lelkesedünk, de csak szalmaláng a mi felfogásunk az ifjúság feladatairól! Csoda-e akkor az eredmény, amelyet rendiközségünk mutat e tekintetben? . . .

Hinned kell komolyan azt, hogy Szent Ferenc elsősorban is az Ifjúságé! S légy meggyőződve arról a kincses, nagy tudatról, hogy az Evangélium szellemének eleven hordozójává kell válnod! Igaz lelki szabadságban, mindenkivel szemben való egyenlő kedvességben és krisztusi meleg szeretetű testvériségben kell az „életapostolává” lenned! A ferences ifjúság hivatása az eucharisztikus és keresztes szellem ápolása, a szent öröme és az énekes lelkületek kialakítása. Ezt munkálja bennünk az „Ifjúsági Szakosztály”.

Am ott kell találni az Ifjúság lelkét, szellemét a rendiközség egyéb szakosztályainak életében, működésében is! Igazában érték is és élmény is, ha ez megvan! . . .

Életet kell tehát belelehelni az ifjúságnak a rendi *Eucharisztikus Szakosztály* minden megnyilvánulási formájába. Elsősorban mégis a szent-ségimádásba s a nemes oltárdíszítő munkába. Micsoda lélekkel kell az oltárhoz menni s micsoda lelkületel kell ott kiárasztani: sejteni való csodal! A Legfőlségesebb trónja elé a legfőlségesebb lélekkel! Lelket vár maga elé a lelkek Királya, mert szomorú nagyon az érzékellen, suta lélek. Az oltárra helyezett virágok élete lehet élethivatássá is: lelket, szeretetet lehelni az oltár körül, ez a szentségimádó és oltárdíszítő lelkek gyönyörű hivatása. S ó mennyi finom, meleg lelkiséget lehet belevinni mindenegybes virágváza díszítésébe s elhelyezésébe az oltárnál. Van olyan drága lélek, amely egy virágot sem helyez az oltárra, hogy csókját is ne küldené vele Annak, akinek illatozik! Lelkiségről tanuskodik a stilszerűség, összhang, ízlés. . . Ki értene ehhez finomabban, mint a fiatal lélek!? . . .

Nem hiányozhat továbbá az ifjúság lelke a rendi *karitativ szakosztály* áldozatos tevékenységéből sem. Itt első helyen a szegénygondozás és beteglátogatás lélekemelő munkájában kell kiélnie magát. A szegény felebarát Krisztus Jézus élő képmása, helyettese. Amit ezeknek teszünk, Neki tesszük! — Am, ha valahová, hát ide kell lélek, szerető, tűrő lélek, meg nem roppanó lelkiség. Mennyi szennyet, mennyi farizeusságot kell látni és mégis áldozatosnak lenni és szívet és lelket nyujtani, vigasztalni, sorsdöntő intézkedéseket tenni. . . Áldott szívek ezek, nem mindenki képes erre! De főnséges hivatás: Krisztussal együtt működni, utat készíteni Neki sokszor úttalan, járatlan emberszívekbe; a jó Istent közelebb vinni az emberekhez. — még gondolatnak is gyönyörűen szépséges, hát még valóságban! . . . — Nem hiszed? Próbáld meg, Testvérem, s érezni fogod, hogy a szenvedő szeretét szolgálata egy a boldogsággal! . . .

És a legszentebb ügynek: a *missziós szakosztály* örök érdemeikre leginkább méltó apostoli munkájából ki ne venné megillető részét a fiatal lélek? . . . Ezek igazi apostolok, akik legjobban elárulják lelkük nemességét és buzgóságát, mert hiszen egyedül a lelkekért, pogány lelkekért fáradoznak és tevékenykednek. Oly aranyos lelkek vannak ezek között, akik

örömmel mondogatják: nagyobb öröm nekik, ha egy új tagot szereznek a ferences missziószövetségnek vagy a Szent Kereszt Hadseregének, mintha 100 pengőt nyernének sorsjegyen! . . . — Drága Ifjú Testvérem! Nem hiszem, hogy a te lelkedet is nyugton hagyná az a gondolat, hogy még 1200 millió lélek nem ismeri és nem szereti a mi Üdvözítő Jézusunkat! . . . Ó tégy sokat hát, és Te is légy áldozat! . . .

Keresem végül és meg kell találnom az Ifjúság lelkét a ma oly nagy hivatású sajtószakosztály apostolainak a sorában is. A betű nem mindig öl, de életet is lehel, ha jól vannak azok egymás mellé illesztve, vagyis ha azokból is szellem, lélek árad kifelé! Ezért szóval és tettel apostolává kell szegődni a ker. sajtó ügyének, hogy nagyhatalommá válják a lelkek üdvére, a szellem javára. Ne sajnáld hát megtakarított filléreidet se jó Testvérem, a vallásos, jó folyóiratokért, mert kimondhatatlanul többet kapsz vissza belőlük, mint a hitvány és szellemtelen művekből. A lélek is szomjas, a szellemet is táplálni kell! S ha Te kielégültél, add tovább! kórházak, börtönök, szegényházak sínylődő lakói de ragyogó arccal kéri és várják ezeket. És Te jó cselekedetek apostolává lettél! áldjon meg az Isten! . . .

Ma sokan úgy gondolják: nincs is már szépség és jóság és érték az emberi szívben és lélekben, minden anyag és haszon és érdek. . . Cáfoljuk meg ezt, drága ifjú Testvéreim, sok szép tettel, egy egész élettel. Ma oly korban élünk, amelyben az emberek gondolkoznak és életüket gondolataikhoz mérik. Mi is gondolkozzunk és a szerint élünk! A jó Isten jó Lelke legyen velünk!

P. Sall Szilveszter O. F. M.

Orvos a szobapadlón.

A községi orvos meghívta az új káplánt vacsorára. A káplán a jelzett időben elment. A szobalány bevezette a lakásba. Meglepetve látta, hogy az orvos a szoba padlóján térdel és egy könyvből imádkozik. Intett neki, hogy menjen csak be a szomszéd szobába. Egy idő múlva megjelent ő is és mosolyogva mondta:

— Tudja, főtisztelendő úr, túl sok tandíjat fizettem. Ha este vendégeim vannak, vagy a lányaimat kell elvinnem társaságba, sohasem jutok tisztességes esti imához. Így hát ilyen napokon elvégzem előbb.

Hát te? . . . Talán ha szórakozni még, elhanyagolod esti és főleg rendi imádat?

Anyám, te megértesz engem.

Amikor Frigyes császár halálos betegen hazatért a Riviéráról, édesanyjához lépve könnyes szemmel csak ennyit mondott:

— Anyám, te megértesz engem!

Így léphetünk mi is mindenkor Szűz Mária, a legjobb édesanya elé, mert ő megért bennünket szavak nélkül is minden szükségünkben és nyomorúságunkban.

Akinek szívét átjárja Jézus szeretete, az minden percét felhasználja, hogy Jézusért és a lelkekért valamit tehessen. És ez a legnagyobb boldogsága!

Krisztus közelében.

Boldogok a lelki szegények (Folytatás).

Gyakorlati útmutatások a lelki szegénység elérésére.

Miként a mondottakból kitűnik, a lelki szegénység lényege: az Isten szolgálatát gátló akadályok elhárítása és a szolgálatot előmozdító lelkiállapotnak megszerzése. Elhárítani az útból mindazt, ami Isten megvallása, imádása, akaratának teljesítése ellen van és el-sajátítása mindannak, ami ezt elősegíti.

Két főcél kell tehát figyelemmel kísérnie annak, aki ezt a forrását a boldogságnak megnyerni akarja. Elhagyni mindent, ami lelkét a földiekhez ragaszthatná és megszerezni azt a lelki készséget, ami a tökéletes Isten-szolgalat elérésére szükséges. Ez pedig annyit jelent, hogy: a mulandókhöz való rendetlen ragaszkodást ki kell magunkból irtani, és a vágyat az örök értékek megszerzésére a legtisztább lánggal kell fellobogtatni.

Hogy ezt a nagy, sőt lehető legnagyobb célt elérhessük, kemény munkába kell magunkat fognunk! Ezzel az írással az a kitűzött célom, hogy — legalább elméletben — segítsem a komoly igyekeztűeket. — Segítsen a jó Isten kegyelme, hogy sikerüljön!

1) A lelki szegénység elérésére, mint általában az erények elsajátítására, elengedhetetlenül szükséges a *nagy lelki vágyakozás*. Aki ezt nem érzi, akit ez nem hajt, az alázattal kérje, mert különben nincs meg benne az az erő, amely az akadályok legyőzéséhez segítené. Akiben azonban megvan, az kezdje csak bátran, lesz eredménye igyekezetének. Ezt a sarkaló vágyat ne csak fenntartani törekedjék, hanem ahogy csak teheti, napról-napra fokozza.

Mi népesítette be valamikor a pusztákat, a magányos hegyi barlangokat remetékkal és jelenleg a zárdákat hivatásos lelekkel, ha nem a tökéletesség után való epekedés?! Mi hajtja a gyakori gyónásra és áldozásra azt a sok, világban élő öreget és fiatal, ha nem Isten szeretésének olthatatlan vágya?! Minél nagyobb ez a vágy, annál több akadályt küzd le és annál több áldozatot hoz... Tehát a vágyat, a kívánczóságot Isten tökéletes szolgálata után nem nélkülözhetik azok, akik előhaladni szeretnének. — És ha valakinek vágya nincs, az első sorban arra igyekezzen, hogy legyen. Csak azután remélheti előbbrejutását.

A vágyakozás előfeltétele a lélek tökéletes megtisztítása a bűntől. Nemcsak a nagy vétkektől, de még az előre megfontolt, szándékos bocsánatosaktól is. A hirtelen, megmondolatlan módon itt-ott megtörténő kisebb bűnök nem képeznek komoly akadályt. Ez még az előhaladottaknál is megeshet. Csak készakarva ne történjenek... Ha így a lélek megtisztul és megedződik, akkor a vágy, ha lassankint is, de fellobban.

Ha a vágy így felébred, akkor már vagy teljesen, vagy legalább is jórészt elhárulnak az útból az akadályok is. A szenvedélyek

lassankint elveszítik bűnrevivő erejüket, a mulandó dolgok vonzó hatásukat, a lélek lépésről-lépésre halad fölfelé . . .

Megtörténhet azonban nagy és ritka kivételként, hogy a komolyan igyekvő, sőt már valamelyes előhaladást elérő is, elesik. Bűnt követ el! Elcsüggedni akkor sem kell. Alázatosan, nagy töredelemmel gyónja meg és folytassa az erényességre való törekvést tovább. A baj ott szokott történni, hogy szégyenli tévedését és nem meri javítani! Itt a kevélység nagyobb, mintsem gondolná. Az előrehaladása csak képzelt volt. A valóban előrehaladó az alázatosságban is halad. Hibáját bevallani van ereje . . . Sőt éppen minél őszintébben tudja feltárni botlását, annál szebb bizonyítványt állít ki erényes törekvéséről! . . . Az igazán erényes lélek önmagát mindig rossznak tartja, mert látja sok gyengeségét, amely minden igyekezete dacára is megvan benne! Lelkét még fogja a földhöz tapadás béklyója! . . .

A vágy szent tüzeinek nem szabad ellankadni, és rendesen nem is adódik, még akkor sem, ha sok ideig kell is az akadályokkal viaskodni. Mert bizony a tökéletességre való törekvésnek egész életen át tartania kell. Csak a halálban végződhet. És ha ez későn jön, akkor is ki kell tartani. Az üdvösségnek is egyik feltétele a végső állhatatosság. „Aki mindvégig állhatatos marad, az üdvözülni fog”. (Máté 10, 22.) Mennyivel inkább a tökéletességnek!

2) A második hathatós segítő eszköze az előhaladásnak: az Isten jelenlétében való járás. Gondolatunkban, tudatunkban állandóan, vagy minél gyakrabban, éljen a valóságátérzés, hogy az Isten jelen van, lát és figyel engem. Ha ezt tudom és cselekvéseim előtt és alatt ez vezérel, akkor nagyobb erővel tüzelem magam az erények gyakorlására. Készségesebben kerülöm el azt, ami Istennek nem tetszik és teszem azt, ami akaratával egyezik. De maga a segítségkérés is biztosabban száll fel Hozzá, ha jelenlétére rágondolok, mintha erről megfeledkeztem. — Ezt is a gyakorlat teszi. A gyakorlatnak pedig nagyon jó eszköze a röpimák, a fohások gyakori ismételtetése. Tanuljunk be ilyeneket.

Állapotti kötelességeink végzése, főképen ha nehezek és tömörek, nehézséget okozhatnak. De a gyakorlat ezt is legyőzi. A jó szándék — Isten kedvéért, az Ő tetszéséért stb. — felindítása, szóval a munkának Isten akarata szerint való végzése, nagy segítséget nyújthat ebben is. Tehát csak a gyakorlat és ismét csak a gyakorlat. Ez teszi a mestert és ez hozza a sikert!

3) Nagyon hatékony segítőeszköze a haladásnak: a szentek életének gyakori olvasása, tanulmányozása. Az elmélet bármilyen világos is, mégis csak szó, amit vagy nem tudunk megjegyezni, vagy ha meg is jegyezzük, más irányú gondok, gondolatok kiszorítják emlékezetünkéből. (Ezért tanácsos az ilyen ismertetéseket gyakrabban elolvasni.) A példa könnyebben érthető, emlékezetben jobban megtartható. A gyakorlások módját megfontolások nélkül követésre készszen találják elénk. Főképen annak a szentnek életét olvassuk szorgalmasan, aki a lelki szegénységben különösen kiváló volt. Nagy bátorítás és biztatás látni, hogy aki ugyanolyan, vagy talán még nehezebb helyzetben volt, mint aminőben mi vagyunk, tudott kitarítani és győzni, akkor ez nekünk se lehetetlen! . . . Szent Ágoston is

Így biztatta magát: *ha ezek és azok is tudják, miért ne tudnád te is Ágoston?* — És tudta, még pedig nagyon tudta azután ő is!

4) Nagyon előnyös még a *lelki számonkérés*, a lelkiismeretvizsgálás. Estére kelve nemcsak a hibák és gyarlóságok felett tartunk számvetést, hanem az elhatározott és Istennek megígért lelki szegénység gyakorlásáról is. Szigorúan megkérdézzük önmagunkat, felhasználtuk-e a kínálkozó alkalmakat az erény gyakorlására? És pedig minő eredménnyel? Ha talán sikert látunk — megköszönjük Istennek. Ha mulasztásra vagy hibára bukkanunk, megkeressük azt az okot, amiért nem tudtunk az erény gyakorlásában helytállni. Hirtelenség, türelmetlenség, kevélység, ellenszenv stb. volt-e az ok? Így megismerjük a sikertelenség gyökerét és igyekszünk az ellen harcolni... Végül újból, mindennap újból — megígérjük a jó Istennek, hogy holnap óvatosabbak leszünk!... Jobban vigyázunk lelkünk függetlenségére!

Azt is tanácsos szem előtt tartani, hogy a könnyebb és kevésbé áldozatos dolgokon kell kezdeni. Kisebбекről nagyobbakra, alecsenyobbakról magasabbakra kell törekednünk!...

Magától értetődik, hogy a lelkiélet általános alapjait itt sem nélkülözhetjük. Pl. az ima, elmélkedés, szentmishallgatás, gyónás, áldozás stb. Ezeknek az eszközöknek igénybevételénél is mindig a tökéletesebbre kell törekednünk!

5) A lelki szegénységre való törekvésben nagyon fontos, sőt elengedhetetlenül szükséges segítőeszköz annak gyakori és határozott meggondolása, hogy *minden földi érték, siker, előny és élvezet csak ideig-óráig a mienk. Minden mulandó!* Egvedüli érték és előny csak az, ami az Isten szeretetében jelent előhaladást. Más szóval: ami megfelel Isten akaratának! Tehát a Neki való szolgálat, az Ő imádása, tetszésének keresése!... Ennek egész bensőnket átjáró és betöltő meggondolása képest arra, hogy inkább mindent elveszítsünk, minden örömről lemondjunk és minden áldozatot és szenvedést vállaljunk, mintsem Istent megántsuk. Ezt látjuk a kapucinus Szt. Szerafin életében! Egyszer valaki egy kis hazugsághoz akarta segítségét kérni. Bár ahol tehetette, mindig szívesen segített, de most így válaszolt: *„Te ezt kicsiségnek tartod? Bizony, ha az egész világot ideadnák nekem egy kis hazugságért, akkor is undorral utasítanám vissza magamtól. Kicsinynek tartod, mikor az Istent sérti.“* — (Schütz: Szentek élete. IV. 54. l.) Ezt a lelkiületet hozza létre a mulandóság és örökkévalóság élénk átérzése. És ez az, amire az Úr Jézus azt mondja: *„Mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de lelkének kárát vallja.“* (Márk 8, 36.)

Királyi koronák, csak úgy, mint a koldustarisznyák itt maradnak, elenyésznek, semmivé válnak, de az Isten szeretetében gyűjtött érdemek örökké megmaradnak.

Gyűjtsünk tehát olyan kincseket, amiket a rozsda és moly nem emészti meg, és a tolvajok ki nem ássák!

Így lehetünk hasonlóak a szegénnyé lett Úr Jézushoz, hogy azután az égben Hozzá hasonlóak lehessünk a gazdagságban is.

P. Roznik Rajnér
O. F. M.

A boldogság útja.

Kellett az út a Boldogság felé.

*

A nagy keresztelő-próféta : János,
mint villám csattanása, úgy kiáltott :
„Munkára fel! Készüljön hát az út,
hadd járjon rajta könnyen és símán
a Messiás s te is, te fáradt lábú,
te béna lelkű, zordon arcú ember!”

*

Készült az út, mely eddig mint ravasz
kígyó kanyargott jobbra-balra, bűnbe
és álmos tespedésbe, fájdalomba.
S most, mint a földre hulló napsugár-szál:
iránya úgy egyenesült előre!

*

És jött a Sors, a mindent tipró Henger!
Rengett a puha föld és ellapult.
Apró kövek gyanánt emberszívek
gurultak a Henger felé: gonosz
nagy kőszívek hullottak és a Henger
roszogva szürke porrá zúzta őket.
És egyre hulltak a szívek: meleg
anyás-puhák, piros-rubint-szerelmes
szívek, csengő, acélos izmúak;
az egyik sírt, míg végre szerte freccsent,
a másik csendesen simult papírra.
Szelíd fohász és horkanó szitok
zengett a gördülő Henger nyomán.

*

Ádventlilás homályba burkolózva
talicskázták a görnyedt Útcsinálók
az emberek szívét s középük dobták
hőslelkűen saját szívüket is.

*

És végre jött a Messiás! Mivel
göröngyös volt az még s elfogyott
már minden ember szív és messze volt
az útnak vége még: keblébe nyúlt
s a drága mívű isteni Szívet
ledobta Ő is — s rászaladt a Henger! . . .

*

Mert kell az út a Boldogság felé!

P. M. Szol. Ferenc.

Amerre dől, esik a fa.

Írta: Pálffy Erzsébet grófnő.

Páter Rajmund valami hivatalos ügyben kereste fel Nagy doktort. Délután ötre járt az idő, úgy hogy amikor végeztek, az orvos meghívta a szerzetest, ígyék velük egy csésze teát.

— A fiam jött haza vakációra — tette hozzá. — Orvostanhatgató. Néhány kollégája van éppen nála.

Átmentek a szalonba. Az orvos sorra bemutatta a fiatalembereket a pátérnak, aztán még egy kis elfoglaltságra hivatkozva magukra hagyta őket. Az öt ragyogó szempár kutálva pihent meg a szerzetes nyugodt, okos arcán. Egy kis zavart csend támadt. A fiatal emberek hamarjában nem tudták, miről is beszéljenek. Páter Rajmund segítette ki őket. Az egyik egyetemi tanár felől érdeklődött. Szó szót követett. Kiderült, hogy a szerzetes ismer minden professzort, a tulajdonságait, gyengéiket s azokat az apró kulisszatitkokat, amik csak a befentesek között ismeretesek.

— Hát ez kész csoda! — tört ki a háziúr fiából az álmélkodó lelkesedés.

— Ugyan — nevetett páter Rajmund — egyszerű a magyarázat. Magam is orvosnak készültem és négy évig jártam az egyetemre.

A csodálkozás felkiáltása hagyta el a fiúk ajkát. Egy sereg kérdés tódult a nyomába, de nem merték kimondani. Nem akartak tapintatlanok lenni. Ki tudja, hátha fájó sebeket takar ez a barna szerzetesi ruha.

— Szabadna tudnom, miről tárgyaltak, amikor bejöttünk — vette fel Páter Rajmund a beszélgetés fonalát.

— Tervezgettünk, mi mindent fogunk csinálni az új esztendőben. Szilveszter napján ez a legidősebb tárgy.

— Valóban! — bólintott a szerzetes. — Tehát nagy elhatározások. . . Egy lépéssel előremenni a földi s ezen keresztül az örökkévaló cél elérésében.

A fiúk összenéztek.

— No nem, nem ilyen komoly formában — vallotta be az egyik szégyenkezve. — A farsangi medikus bált beszéltek meg, aztán az evezősbajnokságot. Meg hogy milyen külföldi túrát teszünk meg a nyáron. . .

Páter Rajmund nyílt tekintete végigsuhant a fiatalembereken. Szeretettel és megértéssel.

— Magam is így voltam — mondotta csendesén. — Jól emlékszem. Miután szüleimet gyerekk romban elvesztettem, szokás szerint nagybátyámnál töltöttem a karácsonyi szünidőt. Sok minden megfordult a fejemben, mi minden kellemeset fogok élvezni a küszöbönálló újévben, míg aztán. . . Egy napon a bácsi megkérdezte, nem kísérem-e el a szomszédos városkában lévő ferences zárdába. Egy óra az út autón. Valami megbeszéltnivalója van a guárdiánnal a munkanélküliség kérdésében. . . Nem éppen esetem a szerzetesek társasága, — feleltem — de azért szívesen elkísérlek. . . Megérkezünk a zárdába. A bácsi felment a házfőnökhöz. Én meg számban cigarettával fel-alá jártam a folyosón.

Egyhangú mormolás csapta meg a fületem. „Initium sapientiae Domini” . . . „A bölcsesség kezdete Isten félelme” . . . A vecsérnyét mondták a koruson az atyák . . . Elbiggyesztettem az ajkam. — Nem vagyok vallástalan, de ez az egyhangú mormolás az ember idegeire megy — gondoltam. Egy üvegajtó állt előttem. Kinyitottam és beléptem a másik folyosózárnyra. De amint tekintetem a háttérben lévő falra esett, hátrahököltem.

Embernagyságúnál nagyobb csontváz meredt rám. Leküzdve pilanatinyi borzadályomat, közelebb léptem. Anatómiai szempontból érdekelt a kép. Hibát kerestem rajta, de nem találtam. Hozzáértő festhette. Amint így szemlélődtem, egy ferences testvér lépett mellém és kedves mosollyal üdvözölt. Vizszonoztam, majd a képre mutatva megjegyeztem: — Egész ügyes festmény, de nem valami kellemes látvány mindennapra. A vállát vonogatta.

— Azt a versikét a kép alatt el tetszett olvasni? — kérdezte. Már sokszor le kellett írnom a kolostort látogató uraknak:

Es a halál után az örökkévalóság jön,

Pokoli gyötrelem, mennyei öröm.

Időd a választásra van még ma . . .

Amerre dől, esik a fa . . .

Bizony, bizony, a halált nem lehet elkerülni és amerre dől, esik a fa. Ha nem is kellemes, igen üdvös ezt megjegyezni . . . Közben nagybátyám elintézte a dolgát. Lejött a házfőnökkel. Bemutatott. Néhány szót váltottunk és aztán hazamentünk. De a kis vers a csontváz alatt nem hagyott nyugodni. Eddig nem sokat törődtem az örökkévalósággal. Fiatal voltam és élveztem a földi életet. Gondolkozóba estem és hosszas tépelődés után beláttam, hogy át kell rendeznem életemet és a földi célok elérése mellett mindig szem előtt kell tartanom a végcélt . . . Ez volt „megtérésem” kezdete. . .

Az egyetemi év bevégeztése után aztán hátat fordítottam a világnak is és beléptem Szent Ferenc rendjébe . . . Így van ez fiúk! . . . Így szilveszter táján jó nemcsak visszaemlékezni, előre tervezgetni, hanem befelé nézni is és meggondolni, hogy a sok holnap és holnap után meg azután után teljes biztonsággal elkövetkezik a halál. . .

Es a halál után az örökkévalóság jön,

Pokoli gyötrelem vagy mennyei öröm.

Időd a választásra van még ma . . .

Amerre dől, esik a fa . . .

Nem elég sajnálkozni.

Egy férfi és egy fiatal lány ment együtt az utcán. Szemközt jött velük egy öreg ember jókora batyuval a hátán. Nehezen lépkedett, melle zihált, arcán, nyakán gyöngyözött az izzadság.

— Szegény ember — mondta a lány sajnálkozva.

— Segítsünk neki a batyut vinni? — kérdezte a férfi.

A lány elfintorította arcát.

— Oh pfuj, hiszen ez az ember olyan piszkos!

Mit használt ennek a szegény embernek a sajnálkozása? . . .

De nem is volt őszinte sajnálkozás, mert különben a belső megindulást követte volna a külső segítség. Embertársaink iránt szánalmat kell éreznünk, de ez nem elég: segítsünk is rajtuk!

A három majom.

Elutazásom előtt még néhány bevásárlást végeztem és éppen szállásomra igyekeztem, amikor az egyik belvárosi utcában össze-
találkoztam N. N.-nel. Szeptemberben volt az esküvője, azóta nem
látam. Egy bájos, elkényeztetett kislányt vett feleségül, aki az idén
jött ki „érett“-ként a zárdából.

— Merre tartasz? — kérdeztem a kölcsönös üdvözlések után.

— Őszintén szólva csak járkálok és a kirakatokat nézegetem.
A feleségemnek szeretnék venni újra valami csekélységet. Mit
gondol a néni, mivel szerezhetnék neki örömet?

— Azt hiszem, az ilyen fiatal asszonynak igen könnyű örömet
szerezni. Végy egy csinos csipkemellényt vagy valami izléses ruha-
díszt, művirágot, csattot . . .

— Nem, néni — szakított félbe — én ugyan hiúságra nem
nevelem a feleségem. Elég baj az, hogy az édesanyja elárasztja
a világon mindennel . . . De hát ebben — sajnos — nem akadályoz-
hatom meg.

— Hát akkor valami cukorkát. Talán egy doboz Gerbeaud-t
ajánlottam.

A fejét csóválta.

— Az sem jó. Én Lidiát nevelni akarom. Amit adok neki,
annak mélyebb értelemmel kell bírnia.

— Ez így persze nehezebb. De várj csak. Mit szólnál egy
szép, bencés stílusú Mária-szoborhoz?

— Ez sem az igazi. Meg vagyok győződve, hogy Lidia örülne
neki, de arról is, hogy a hálószoba szekrényére tenné és aztán ott
is maradna . . . Tudod néni, ezek a mostani lányok mások, mint
azelőtt voltak. Igen óvatosan kell bánni velük. Mert mihelyt valami
jámbor oktatással jövünk, rásütik, hogy „szent fröccs“ és ezzel egyik
fűlökön be, a másikon ki . . .

— No hallod, ez igazán furcsa . . .

— Hát igen — sóhajtott a fiatal férj — de hát úgy kell őket
venni, ahogy vannak . . .

Közben egy iparművészeti bolthoz értünk. A fiatal férj megállt,
szemlét tartott a kirakatban felhalmozott tárgyak fölött.

— Kedves jó néni — mondta aztán felém fordulva, — nem
jönne be velem? — Talán itt találok valamit.

Nem akartam kedvét szegni, de meg érdekelt is, mi lesz a
„nevelő“ ajándék. N. igyekezett a kereskedővel megértetni, mit
akar. A jó ember értette, meg nem is. Egész vásárt rögtönzött az
üvegpolton árúiból, de N. egyre a fejét csóválta: Nem jó, nem jó!
— Már éppen indulni akartunk kifelé, amikor a boltos homlokára
csapva felkiáltott.

— Most jut eszembe. A napokban kaptam valamit, ami biztos
meg fog felelni uraságodnak. Egy jelképes kínai szobrocška. Kon-
fucius egy híres mondását testesíti meg. Kínában minden mandarin
asztalán megtalálható . . . Tessék parancsolni!

Egy dobozt vett elő, amiből három közös talpazaton ülő, különös
szürke anyagból faragott majom került elő.

— Tetszik látni, — folytatta — az egyik majom befogja a szemét, a másik a fülét, a harmadik a száját. Konfucius mondása ugyanis így hangzik: „Ha jóviszonyban akarsz élni embertársaiddal, fogd be a szemed, hogy ne láss, fogd be a füled, hogy ne hallj, fogd be a szád és ne beszélj...“ A majmot pedig azért választották a jelképezésre, mert a kínaiaknál a majom az okosság megtestesítése.

N. szinte áhítattal hallgatta a kereskedő magyarázatát. Ki tudja fiatal kis feleségének hány gyengéje jutott közben eszébe.

— Kérem, csomagolja be — mondta. — Ez megfelel.

Amikor kiléptünk a boltból, vidám mosollyal nézett rám.

— Látja, néni, most megtaláltam. Csinos, tapintatos, mélyértelmű. Higgye el, manapság az ilyen oktatással kell élni... Ez megfogja az erkölcsi prédikációtól menekülő modern embereket is...

— Meglehet — feleltem csendesesen, — de őszintén szólva nekem jobban tetszett volna, ha a három majom helyett három szép kis angyal oktat ki azokra az igen szükséges jó tulajdonságokra.

— Nekem is, néni, hidd el, de a három kis angyal megint csak a hálószobába, került volna és nem a szalonba a hamutartó mellé, ahol mindenkinek a szemébe ötlük és mindenkire szól...

Beszéd közben penzióhoz érkeztünk. Búcsút vettünk egymástól. Egy óra múlva már vonaton ültem. Estére otthon akartam lenni falusi otthonomban, hogy enyéim körében tölthessem az év utolsó napját.

Késő este kerültem ágyba, de mielőtt elaludtam, még eszembe jutott N., Lidia és a három majom. Valóban ma minden olyan más mint azelőtt. És milyen mások ezek a fiatalok, mint mi öregek. De azért nem szabad rájuk haragudnunk. Nemrég olvastam egy elmélkedő könyvben, hogy a fiatalok olyanok, mint egy virágzó gyümölcsfa és nem szabad követelnünk, hogy egy fa, amely még csak a virágzás állapotában van, bőséges gyümölcsöt is hozzon.

A három kis majom tanítása igen jó lecke az újesztendőre. De a majmok beszéljenek a fiatalokhoz... Én a magam számára inkább keresztényre fordítom... A majmok helyébe angyalokat képzelek, akik a Pax et Bonum jelszavát hozzák felém és ennek jegyében figyelmeztetnek, hogy ha szeretem felebarátaimat és velük éppúgy, mint saját lelkeimmel békében akarok élni, hűnyjak szemet mások gyarlóságai előtt, zárjam el fülemet a hiábavaló és vétkes beszéd elől és fékezzem nyelvemet...

Péterke kidobja pénzét az ablakon.

Péterke addig könyörgött, amíg édesanyja kezébe nyomta az óhajtott negyven fillért. A következő pillanatban már el is tűnt az ebédlőből.

— Látod, bácsi — mondta panaszosan a fiatalasszony látogatásban lévő nagybátyjának — ilyen ez a gyerek. Mindig pénzért könyörög és elfecsérli. Vasárnap egy pengőt kapott az öregatyjától, de

mire este lett, nem maradt belőle egyetlen fillér. Borzasztó. Ha így megy tovább, nagykorában az ablakon fogja kidobni a pénzét,

— Hát bizony ez igen valószínű.

Az asszony felpattant.

— Csak ezzel tudsz vigasztalni?

— Kedves húgom, — felelte a bácsi nyugodtan — én nem vigasztalok, csupán a tényt állapítom meg. De ha tudni szeretnéd, hol a hiba, szívesen szolgálok felvilágosítással. Nem tanítod meg fiadat a pénz értékelésére, ez a dolog nyitja. Úgy látom, Péterke azt képzei, hogy pénztárcád csak úgy varázsszóra megtelik. Talán még sohasem mondtad neki, hogy ha édesapja itthon ülne és nem dolgozna olyan szorgalmasan, akkor a pénztárcád üres maradna... És bizonyára azt sem adtad tudtára, ha te, kedves húgom, nem vezetnéd magad háztartásodat, nem főznél és nem takarítanál, hamarabb ürülne ki a pénzesztárca, mint ahogy megtelik... Szóval nem tettél semmit annak érdekében, hogy Péterke agyában a pénz fogalma együtt járjon a szorgalmas munka fogalmával.

— De, Andor bácsi, hiszen még gyerek...

— Tudom, kedves, de éppen ebben a korban kell a tanítást elkezdni. Azt tanácsolnám, adj Péterkének egy kis munkát a ház körül. Például segítsen megteríteni a reggeli asztalt, szedje meg a kertben a főzéshez szükséges zöldséget, öntözze meg a virágokat... És ezért a munkáért adj neki a hét végén egy előre meghatározott kis összeget...

— Hát ez utálatos! — vágta rá a fiatalasszony. — Megfizesse a kisfiam szolgálatait...

— Ugyan, ugyan, nem erről van szó! Ez az egész csak azt célozza, hogy a fiúcska megtanulja: a pénzért dolgozni kell... Ha aztán nagyobb lesz, adjál neki zsebpénzt és fedezze ebből fizetéseit, írószereit stb...

— És ha nem arra költi? Ha ostobaságokat fog csinálni?

— Éppen ezt kerüld ki, ha már kiskorában ráneveled a pénz megbecsülésére. Hidd el, még mielőtt némi szabadságot élveznek, kell rászoktatni a gyermekeket a jóra... Van egy jóbarátom. Ferences szerzetes. Sokszor beszélgettem vele a gyermeknevelésről. Neki is az a nézete, hogy a gyermek nevelése hároméves korában befejeződik. A meglévő tulajdonságai ezután már csak fejleszthetők, de nem hajlíthatók... Ennélfogva rajtad múlik, hogy Péterke egykor ne dobálja ki pénzét az ablakon.

Őseink eleven hite.

Őseinknél — írja egy író — az Isten félelme nem szolga volt a hátsó bakon, hanem uraság és kocsis egy személyben. Őseink valóságosan éreztek, vagyis mindent Istenre vezettek vissza.

Isten irányít mindent. „Semmi sem történik véletlenül, minden Isten kezéből jó.” „Amit Isten tesz, jól van téve.” Így beszéltek a szentek és így beszélt a nép is.

Isten küldi az időjárást, a szerencsét, a szerencsétlenséget. A szerencsétlenség „Isten látogatása” vagy „Isten büntetése” volt.

A házból elmenet és visszajövet szenteltvízzel hintették meg magukat. „Isten nevében” mentek munkára. „Dicsértessék az Úr Jézus Krisztus!” „Isten áldjon”, „Isten veled” — köszöntötték egymást. Arra a kérdésre: „Hogy vagy?” „Hála Istennek, jól” — hangzott a felelet. „Legyen meg Isten akarata,” — sóhajtották szenvedéseikben. „Ha Isten is úgy akarja” — jegyezték meg a tervezgetéseknél. „Isten segítségével” — fogtak bele a vállalkozásokba. „Isten őrizz!” — mondták, ha valami bekövetkezhető kellemetlenségről volt szó. Ha valami baj történt azzal vigasztalták magukat: „Ki tudja mire jó? Isten tudja, mit miért tesz.”

„Isten fizesse meg!” „Isten áldja érte!” — köszönték az alamizsnát és a jótéteményeket.

Ha gyermeke született valakinek, azt mondta: Isten megáldott egy fiúval vagy leánnyal. Ha öregembernek a halálról beszéltek, azt mondták: „Bár minél előbb betérne hozzám az Isten”. Ha halottakról beszéltek, hozzátették: „Istenben boldogult” vagy „Isten nyugosztalja”.

Tartsuk meg ezeket az évszázadokon keresztül meggyökeresedett mondásokat, még akkor is, ha egyesek azt mondják, hogy pusztas szokás. Akinek a hite élő, annak életében is ott van az Isten és nemcsak imádságában és a templomban.

A III. rend jogosultsága n apjainkban.

Páter Salvator Moschek nemrégiben ezt a nyilatkozatot tette:

„Ami a III. rendnek még ma is jelentőséget és jogosultságot ad, az nem egyéb, mint az az üdvös befolyás, amit az élet minden területére gyakorol:

Vallási téren: a harmadikrend szorosabban fűzi az Egyházhoz a híveket. A pápaellenes II. Frigyes elismerte, hogy Róma elleni küzdelmeiben legféltelmetesebb ellenségei az Egyházhoz hű terciáriusok voltak. A harmadikrend soraiban találnak a pápai bullák leginkább visszhangra. Gondoljunk csak a gyakori szentáldozásra.

Erkölcsei téren: a harmadikrend tegnap és ma is határozott állást foglalt a fényűzés és a túltengő élvezetvágy ellen, ami az ő szegénységi és önmegtagadási szellemével merőben ellentétes.

Társadalmi téren: kiegyenlíti az osztálykülönbséget, terjeszti a békét, védi a családot és beleviszi az életbe a jámborság, a rend, a tisztaság és a szeretet szellemét.

Karitatív téren: a betegek ápolása és a szegények segélyezése mindig kedvenc tevékenysége volt a terciáriusoknak. Sokhelyütt ez pompásan meg van szervezve. Különösen vidéken, ahol más ilyen intézmények nem találnak elég gyors megvalósítást, teljesítenek a harmadikrendiek nagy feladatát a segélyreszorulók körében.”

Ajándékozz ferences könyveket!

Szerkesztői üzenetek.

Az *újév* hajnalán szeretettel köszöntjük kedves olvasóinkat és kérjük, rájuk Jézuska áldását. Legyenek hűek továbbra is a ferences eszmékhez.

Könyvek között.

Dr. P. TAKÁCS INCE O. F. M.: *Szeráfi tüzek*. «Szent Antal» hitbuzgalmi lap kiadása, Pápa.

Értékes szép kötettel lepte meg a karácsonyi könyvpiacot P. Takács, a ferencesek szombathelyi hittudományi főiskolájának nagynevű tanára. A szerző már közismert tartalmas műveiről. Mi sem mutatja jobban tolla elismerését, mint az, hogy az 1938. év folyamán a Pázmány Egyetem bekebelezett doktora lett.

A most sajtó alól kikerült művében a szerző apró, sok színben játszó mozaikokból rakja össze gyönyörködtető egésszé avatott tollának legfrissebb termékét. Az egyes részekben sajátos megvilágításban a történelmi tudós szemével figyelve értékes karcolatokat fest Umbria dalnokáról, Asszisi Szent Ferencről, majd a ferences égbolt világító üstököseiről, végül a ferences harmadikrend társadalmi áldásairól ír bemutatva egy-két nagy képviselőjét is.

Emeli a könyv szépségét a megnyerő szép kiállítás, amelyet hangulatos táblázat Závory iparművész találó rajzával díszített fedőlapja.

A könyv bolti ára: 2.60 P +20 fillér portó.

Megrendelhető a «Szent Antal» kiadóhivatalában (Pápa, Ferencesek).

P. BANGHA BELA S. J.: *Béke veletek!*

A húsvéti ünnepkör lüdüklése ragyog fel ezekben a prédikációkban, amelyek nagyrészt elhangzottak a rádióon is: a megkísértetés a pusztában, — a táborhegyi színeváltozáson Jézusnak napként ragyogó arca és hőként fénylő ruhája, — a csodálatos kenyérszaporítás, mint az Eucharisztia előjele, jelképe és magyarázata, — azután a drámai látvány: Jézus bevonul Jeruzsálembe és a tömeg gallyat szór és szőnyeget terít elébe. Különös, de mintha ez a virágvasárnapi Evangéliumról szóló prédikáció volna a középpontja a kötetnek: a róla szóló prédikáció címe: Két tábor Krisztus körül! Loyolai Szent Ignác csodás látomása, az emberiségnek harca Krisztus mellett és Krisztus ellen, s a Krisztus ellen folytatott harcnak mai jelenetei, s a Krisztusért való mai fegyverfogás.

Különösen megindítóak és meghatóak a nagyhét napjaihoz kapcsolódó prédikációk; szinte a regényíró lenyűgöző és plasztikus tollával és fantáziájával idézik fel a szent történet eseményeit, Jeruzsálemet, a város hangulatát, az utolsó vacsorát, nagypéntek kavargását, azután a feltámadást és Krisztus diadalát. S ez a felsorolás még mindig csak a felénél tart a kötetnek. A szónoki szervező és hitvédő, a harcos katolicizmus nagy terjesztője ilt a papnak, az igehirdetőnek legsajátosabb területén mutatkozik meg a prédikációs székben.

P. Bangha az Evangélium világosságával, mintegy röntgen-fénnyel, világítja át a mai kort, megmutatja bajait és az orvoslás feladatait.

A könyv a Magyar Kultúra kiadásában, Budapest, VIII. Mária-utca 23. II.-ik kiadásában jelent meg. Ára fűzve 3.— P., kötve 4.— P. Minden jobb könyvkereskedésben kapható.

HETI AJTATOSSÁG a *Szeplőtelen Szűzanyához* a krisztusi jámbor élet és az Úr szent kegyelmében való boldog halál elnyeréséért. *Szent Bonaventúra* nyomán latinból fordította: *Dezső István*. Szalézi Művek, Rákospalota. Ára: 30 fillér. 86 oldal.

Ez a kis füzet Szent Bonaventúra lelkivilágából közöl velünk valamit: hogyan tisztelte Szűzanyánkat. Olyan kedvesek ezek a zsolnárszerű könyvművek. Szent Bonaventúra éneke Szűz Máriáról (a Téged, Isten, dicsérünk mintájára) stb., hogy valóban nyugodtan ajánlhatjuk rendi testvéreinknek!

Rendi hírek.

KISVARDÁN megalakult Szent Ferenc harmadikrendje. Néhány lelkes terciárius buzdítására nov. 13-án Kisvárdán P. Unyi Bernardin nyiregyházi házfőnök 7 nővért öltöztetett a terciáriusok alázatos ruhájába. Erre az alkalomra a templomot megtöltötte a hívek sokasága, és áhítattal hallgatták P. Bernardin beszédét, hogy mi is az a terciárius élet. A beöltözés szertartása közben Főt. Tassy István káplán játszotta orgonán a Jöjj el Szentlelket és a ferences himnuszot. A Szent Orsolyarend zárdájában volt a rendi beöltözésre előkészítő gyűlés. Január 1-én nyílik meg a ferences terciárius nővérek vezetése alatt a szeretet-ház. Így a kisvárdai rendi nővérek azonnal munkához fognak!

AZ INGOLSTADTI rendiköztség 609 tagja közül 94 a testvérek és 515 a nővérek száma. 1938-ban 40 testvér és nővér ülte meg 40 éves fogadalmi évfordulóját, 11 pedig aranyjubiléumát. Az igazgató atya vezetése alatt Marienheimben 2 zárt lelkigyakorlatot tartottak 180 rendi tag részvételével. Szépén dolgoznak a jótékonykodás és az engesztelés gyakorlásával is.

A FREIBURGI (SCHWEIZ) szeminarium papnövendékei behatóan foglalkoznak ferences kérdésekkel, mert érzik, hogy a ferences eszmények megvalósítása ma az érdeklődés központjába került.

EGY SPANYOL TERCÍARIUS VÉGRENDELETE. Joseph Maria Brusí de la Rive, útegparancsnok kezdet óta a nemzeti Spanyolország harcosa volt. Jó katolikus és minta terciárius. Így végrendelkezett halála előtt: «Halálatom ne jelezzék egy lapban sem. Keresztfámra csak ezt a címet írják: A harmadikrend tagja. Ferences habitusban akarok temetkezni. Ne autó szállítson sírhoz, hanem szegény emberek vigyenek engem utolsó nyugovó helyemre. Temegetésen a lehető legegyszerűbb legyen. Senkise gyászoljon engem; még

gyermekeimet is arra kérem, tekintsenek el ettől. Ruháimat és mindazt, amit még nem hordtam el, osszák ki a szegények között. Temetési költségeimet fedezzék abból az összegből, amelyet a jótékonyági egyletnek átutaltam. A pénzből adjanak a Szent Vince-egyesületnek és a terciáriusoknak is. A szentmiséket ferences templomban végeztessék értem...» Intézkedik, hogy missziós célra is jusson vagyónából.

AZ IRGALMASSÁG LEÁNYAINAK alapítónőjét, az ifjú terciáriusok példaképét, Maria Josepha Rosello szeméjében boldoggá avatta a Szent-anya 1938. nov. első vasárnapján. 1811-ben született. Már 16 éves korában belépett Szent Ferenc harmadik rendjébe. Szegény szülei korán szolgálatba adták a kis Máriát, hogy a többi 7 gyermeküket könnyebben eltartassák. Savona püspöke 1837-ben rá és 3 társára bízta a város leányifjúságának gondozását. Így keletkezett az Irgalmasság Leányainak intézménye, amelynek élén ő állott éveken át és annyira kifejlesztette, hogy 1921-ben Olaszországban, Argentínában és Északamerikában már 2.830 tagot számlált. Boldoggáavatása fölötti örömet az olasz szenátus elnöke is ünnepélyesen kifejezte, mert nemcsak a hitélet terén, hanem az olasz állammal és nemzettel szemben is nagy érdemeket szerzett Mária Rosello.

VAKOK OTTHONA a lengyel terciáriusok kezelésében. Laski városkában, Varsótól 20 km-re jól felszerelt intézetet tartanak fel a lengyel terciáriusok. Vele kapcsolatosan lelkigyakorlatos házuk, tudományos könyvtáruk és nagy nyomdájuk is van. 150 rendi nővér áll itt a vakok szolgálatára. A rendi testvérek mint kiváló speciálisták működnek itt. A hatalmas művet Czasa Erzsébet grófnő alapította, aki maga is 20 évnél tovább volt vak. Gondolkozunk, mit hozhatnánk létre mi. Sokan rendelkeznek tekintélyes vagyonnal és nem fordítják idejében jó célra. Pedig milyen sok jót tehetnének!

Minden terciárius asztalán ott legyen a díszes kiállítású

Szent Antal missziós naptár.

Terjesszük ismerőseink közt, így is segítjük kínai misszióinkat
Ára csak 50 fillér. Kapható: Vác, Kapisztrán-Nyomda.

A VÁCI EGYHÁZMEGYE NÉPZARÁNDOKLATA RÓMÁBA, FIRENZE, VELENCE ÉS PÁDUA MEGTEKINTÉSEVEL. 1939. évi március hó 20-tól, 26-ig. Indulás: Budapest Déli p. u.-ról 1939. március hó 20-án déli 12 órakor. Tartózkodási idő: Firenzébe 5 óra, Rómába 4 teljes nap, Velencébe 4 óra és Páduába 2 óra. Visszaérkezés: Budapest Déli p. u.-ra 1939. március 26-án este 20 órakor. Részvételdíj személyenként csak 98 P. Jelentkezési határidő 1939. január 15. Jelentkezni lehet a váci egyházmegyei plébániákon, Szalay Dezső idegenforg. irodájában Vác, vagy lapunk szerkesztőségében.

LINKÉ URI DIVAT

MARGIT-KÖRÚT 51. ATRIUM MOZGÓ MELLETT!

Férfi fehéreneműek, divatcikkék, pyjamák, házi kabátok, nyakkendők, zsebkendők, stb. nagy választékban olcsó és jó minőségben.

Hozott anyagból fehérenemű varrását is vállalom.

TELEFON: 153-719.

TRUNKHAHN SZÖVET
ÖNMAGÁT AJÁNLJA...

*Közvetlen
a gyártólvasároljon
gyapjúszövetet!*

KÉRJEN MINTÁKAT
TARTÓSSÁGI GARANCIA

ELADÁS: IV. PROHÁSZKA OTTOKÁR-U. 8. VI. TERÉZ-KRT. 8.

MAGYARORSZÁG KATOLIKUS KÉZBEN LEVŐ EGYETLEN POSZTÓGYÁRA!

Budai lerakata

Margit-krt. 50.

Ápoljuk a jó zenét! Zene ápolás — lelki ápolás

Közismert és a legjobb

Harmóniumok

nemes orgonahanggal házi használatra, iskolák-, dalárdák-, templomoknak.
Magyarországban vezető harmóniumcég, legnagyobb harmóniumraktár:

Hörl Nándor

Budapest, II., Török-utca 8. szám.

Telefon: 516-52 — Fizetéskedvezmény! — Sürgőnycim: Harmónihörl.

Terciárius naptár 1939 január hóra.

1. Újév **AF. TB.**
2. Jézus Szent Neve. **TBvil.**
4. B. Folignói III. r. özv. **TBvil.**
6. Vízkereszt **AF. TB.**
16. Szent Berárd és tsai I. r. vt. **TBvil.**
19. B. Tamás és tsai I. hv. **TBvil.**
28. B. Odorik, Roger és Egyed I. r. hv. **TBvil.**
30. Szent Hiacintha III. r. sz. **TBvil.**
31. B. Ludovika III. özv. **TB.**

Erénygyakorlat e hóra: Amilyen mértékben hanyagolja a világ Jézus Szent Nevének tiszteletét és vele együtt az Úr Jézusra történő áhítatos emlékezést, olyan buzgón legyen ajkodon és szíveden Jézus Szent Neve. Vele kezdj és fejezz be mindent!

Terciárius naptár 1939 február hóra.

1. B. Eusztóchium és Veridiana II. és III. r. szűzek **TBvil.**
2. Gyertyaszentelő Boldogasszony **AF. TB.**
3. Elsőpéntek. **TBvil.** az önelajánlásért.
4. Leonisszai Szent József I. r. hv. **TBvil.**
5. A 26 japán szent vértanu az I. és III. r.-ből **TBvil.**
15. Conti B. András I. r. hv. **TBvil.**
16. Mareriai B. Fülöpke II. r. szűz **TBvil.**
19. Piacenzai Szent Konrád III. r. hv. **TBvil.**
22. Hamvazószerda. Kortonai Szent Margit III. r. bűnbánó **TBvil.**

Szigorú böjt: egyszeri jólakással tilos a húsevés. Ma kezdődik a nagyböjt, amelynek tartama alatt a vásár- és ünnepnapok kivételével — enyhített böjt van, azaz egyszer szabad jólakni és délben és este szabad húst enni. — Pénteken és hamvazószerdán szigorú böjtöt kell tartani: egyszeri jólakás; a húsevés tilos.

Erénygyakorlat e hónapra: Naponta gondolkozz azon, mit kíván tőled mint tanítványától Szent Ferenc? Miben sugározhatnád ki a szeráfi szellemet? Gondoltál-e már arra, van-e benned, rajtad valami jellegzetes a terciárius szellemből?

A Ferences Közlöny előfizetési ára:

Magyarországon negyedévre 0'90 P, Romániában és Csehszlovákiában egy évre 5'— P, Jugoszláviában egy évre 50'— dinár, Amerikában egy évre 1'50 dollár. — Megjelenik havonta elsején.

Egyes szám ára: 30 fillér.

Lapzárta minden hó 12-én. — Megrendeléseket, reklamációkat a FERENCES KÖZLÖNY kiadóhivatala címére: Budapest, XII., Heinrich István-utca 3-5. kéziratokat és a lap szellemi részére vonatkozó leveleket pedig a FERENCES KÖZLÖNY szerkesztősége címére ugyanoda kell küldeni. — Kéziratokat nem adunk vissza. Lapunk közleményeit, cikkeit csak a szerkesztő külön engedélyével szabad más lapban megjelentetni, akkor is csak lapunkra való hivatkozással.

Postaicsekklapunk száma: 51.581. Telefonszám: 165-626.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: P. MAJSAI MÓR OFM szentföldi biztos

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, XII., Heinrich István-u. 3-5.

Kiadótulajdonos: A Kapisztrán Szent Jánosról nevezett ferences rendtartomány.
